

ลำปาง ลำปาง

amazing Inding

สารบัญ

การเดินทาง	ଚା
สถานที่ท่องเที่ยว	ಡ
อำเภอเมืองลำปาง	ಡ
อำเภอเมืองปาน	 ඔඔ
อำเภอวังเหนือ	මම මාන්
อำเภองาว	୭୩
อำเภอแจ้ท่ม 	ണഠ
อำเภอแม่เมาะ	
อำเภอแม่ทะ	
อำเภอสบปราบ	ഩ๕
อำเภอเถิน	
อำเภอแม่พริก	
อำเภอเสริมงาม	ഩ๘
อำเภอเกาะคา	ഩ๘
อำเภอห้างฉัตร	do
กิจกรรมที่น่าสนใจ	දී ග
เทศกาลงานประเพณี	€ 5
สินค้าพื้นเมือง	
ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก	೬ ೦
ตัวอย่างรายการนำเที่ยว	ද ්ම
ข้อแนะนำในการท่องเที่ยว	ଝ୍ଲ
แผนที่	డ ్ర
หมายเลขโทรศัพท์สำคัญ	
ศูนย์บริการข่าวสารท่องเที่ยว ททท.	೬ ೪

ลำปาง

ถ่านหินลือชา รถม้าลือลั่น เครื่องปั้นลือนาม งามพระธาตุลือไกล ฝึกช้างใช้ลือโลก จังหวัดลำปาง เป็นจังหวัดที่มีความสำคัญทาง ประวัติศาสตร์ไม่น้อยกว่า ๑,๓๐๐ ปี ตั้งแต่สมัยหริ ภุญชัย (พระนางจามเทวี) ราวพุทธศตวรรษที่ ๑๓ ชื่อ ของเมืองเขลางค์อันเป็นเมืองในยุคแรก ๆ และเมือง นครลำปาง ปรากฏอยู่ในหลักฐานทางประวัติศาสตร์ หลายแห่ง ทั้งจากตำนานศิลาจารึกพงศาวดาร และ จากคำที่นิยมเรียกกันโดยทั่วไปอย่างแพร่หลาย ได้แก่ตำนานจามเทวี ชินกาลมาลีปกรณ์ ตำนานมูล ศาสนา ตำนานพื้นเมืองเชียงใหม่ ตำนานเจ้าเจ็ดตน พงศาวดารโยนก

ลำปาง เมืองที่ไม่หมุนตามกาลเวลา เป็นจังหวัดหนึ่ง ใน ๑๒ เมืองต้องห้ามพลาด มีแหล่งอารยธรรมล้าน นาที่ยังคงวิถีชีวิตเรียบง่าย ขนบธรรมเนียมประเพณี ที่สืบทอดกันมา รวมถึงสถาปัตยกรรมต่างๆที่พบได้ จากวัดวาอาราม เครื่องปั้นดินเผาที่ทำจากดินขาวใน รูปแบบต่าง ๆ ภายในตัวเมืองยังใช้รถม้าเป็นพาหนะ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว อีกทั้งเคยเป็นแหล่งใหญ่ ในการฝึกช้างเพื่อใช้งาน นอกเหนือไปจากธรรมชาติ ที่สวยงามแล้ว สิ่งเหล่านี้ยังมีเสน่ห์ที่ทำให้นครลำปาง เป็นจุดหมายที่นักเดินทางต้องแวะมาท่องเที่ยวเสมอ

การเดินทาง

รถยนต์ จากกรุงเทพฯ ใช้ทางหลวงหมายเลข ๑ ถึง กิโลเมตรที่ ๕๒ แยกซ้ายเข้าทางหลวงหมายเลข ๓๒ ผ่านสิงห์บุรี ชัยนาท เข้านครสวรรค์ แล้วแยกซ้ายเข้า ทางหลวงหมายเลข ๑ ผ่านกำแพงเพชร ตาก ตรง เข้าสู่จังหวัดลำปาง รวมระยะทาง ๕๙๙ กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทาง ๘ ชั่วโมง

รถโดยสารประจำทาง บริษัท ขนส่ง จำกัด มีรถออก จากสถานีขนส่งผู้โดยสารกรุงเทพฯ (จตุจักร) ถนน กำแพงเพชร ๒ ทุกวัน สอบถามข้อมูล โทร. ๑๔๙๐ www.transport.co.th และสถานีขนส่งลำปาง ถนน พหลโยธิน สอบถามข้อมูลที่สถานีขนส่งลำปาง โทร.

รถไฟ การรถไฟแห่งประเทศไทย บริการรถด่วน รถ เร็ว และรถธรรมดาจากกรุงเทพฯ ไปลำปางทุกวัน สอบถามข้อมูล โทร. ๑๖๙๐, ๐ ๒๒๒๐ ๔๔๔๔ และ สถานีรถไฟลำปาง โทร. ๐ ๕๔๒๑ ๗๐๒๔, ๐ ๕๔๓๑ ๘๖๔๘ www.railway.co.th

เครื่องขิน

- สายการบิน บางกอกแอร์เวย์ส บริการเส้นทาง กรุงเทพฯ (ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ) – ลำปาง ทุกวัน สอบถามข้อมูล โทร. ๑๗๗๑, ๐ ๒๒๖๕ ๕๖๗๘ ท่า อากาศยานลำปาง โทร. ๐ ๕๔๒๒ ๖๒๕๘, ๐ ๕๔๒๒ ๖๔๘๓ www.bangkokair.com
- สายการบินนกแอร์ บริการเส้นทางกรุงเทพฯ (ท่า อากาศยานดอนเมือง) – ลำปาง ทุกวัน สอบถาม ข้อมูล โทร. ๑๓๑๘ www.nokair.com

การเดินทางจากจังหวัดลำปางไปยังจังหวัดต่างๆ

จังหวัดลำปางมีรถโดยสารธรรมดาและปรับอากาศ ไปยังจังหวัดเชียงราย แพร่ และน่าน นอกจากนี้ยังมี รถจากเชียงใหม่วิ่งผ่านลำปางไปยังทุกจังหวัดในภาค เหนือและบางจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น ขอนแก่น อุดรธานี อุบลราชธานี นครราชสีมา เป็นต้น

ระยะทางจากตัวเมืองไปยังอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัด ลำปาง

เมืองปาน	තිශ්	กิโลเมตร
วังเหนือ	ବଠଶ	กิโลเมตร
งาว	๘๓	กิโลเมตร
แจ้ห่ม	ේ ම	กิโลเมตร

สถานีรถไฟนครลำปาง

แม่เมาะ	૯ ૯	กิโลเมตร
แทุพะ	ලම	กิโลเมตร
สบปราบ	೬ ೪	กิโลเมตร
เถิน	අත	กิโลเมตร
แม่พริก	මම ළ	กิโลเมตร
เสริมงาม		กิโลเมตร
เกาะคา	ଉଶ	กิโลเมตร
ห้างฉัตร	<u></u> ೯೭	กิโลเมตร

สถานที่ท่องเที่ยว อำเภอเมืองลำปาง

ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง ตั้งอยู่หน้าศาลากลางจังหวัด ลำปาง ภายในมีเสาหลักเมืองทำด้วยไม้สักอยู่ ๓ เสา คือ

-เสาหลักที่หนึ่ง สร้างขึ้นในปี พ.ศ. ๒๔๐๐ นำมา จากวัดปงสนุก สมัยเจ้าวรญาณรังษี -เสาหลักที่สอง สร้างขึ้นในปี พ.ศ. ๒๔๑๖ สมัย เจ้าพรหมาภิพงษธาดา

-เสาหลักที่สาม สร้างขึ้นในปี พ.ศ. ๒๔๒๙ สมัย เจ้านรนันทไชยชวลิต

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๔๐ พระเจ้าบุญวาทย์วงศ์มานิตย์ เจ้าเมืองลำปาง ได้สร้างศาลากลางจังหวัดขึ้นในที่ดิน ที่เรียกว่า "หอคำ" จึงได้อัญเชิญเสาหลักเมืองทั้งสาม มาประดิษฐานอยู่ด้วยกัน และในปี พ.ศ.๒๕๑๑ ได้ สร้างมณฑปครอบเสาหลักเมืองไว้ เป็นที่เคารพสัก การะของประชาชน

พระพุทธนิรโรคันตรายชัยวัฒน์จตุรทิศ (หลวงพ่อดำ) ประดิษฐานในมณฑปทรงไทยแบบจัตุรมุขหน้าศาลา กลางจังหวัดลำปาง สร้างด้วยโลหะผสมรมดำทั้งองค์ ปางสมาธิ ในปี พ.ศ. ๒๕๑๑ โดยกรมการรักษาดิน แดน เป็นหนึ่งในพระพุทธรูปสี่มุมเมืองหรือ พระสี่ ทิศ ที่ปกป้องคุ้มภัยให้กับประชาชน โดยทิศเหนือ อยู่ที่จังหวัดลำปาง

วัดศรีรองเมือง

สถานีรถไฟนครลำปาง ตั้งอยู่ที่ถนนสุเรนทร์ ตำบล สบตุ๋ย เป็นจุดเชื่อมต่อกับถนนสามสายแรกในภาค เหนือและเป็นจุดสิ้นสุดของเส้นทางรถไฟสายเหนือ เปิดให้บริการครั้งแรก ในสมัยรัชกาลที่ ๖ เมื่อวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๕๙ ตัวอาคารมีรูปแบบการก่อสร้าง ผสมผสานกันระหว่างสถาปัตยกรรมไทยภาคเหนือ กับสถาปัตยกรรมยุโรป เป็นอาคาร ๒ ชั้นครึ่งตึกครึ่ง ไม้ รั้วระเบียงอาคารชั้นบนและเหนือวงกบประตูและ หน้าต่างเป็นไม้ฉลุลายสวยงาม ส่วนทางเข้าห้องโถง ชั้นล่างซึ่งเป็นห้องจำหน่ายตั๋วและทางขึ้นชั้นบนเป็น ประตูรูปโค้งขนาดใหญ่ สถานีนครลำปาง ได้รับการ คัดเลือกจากคณะกรรมการอนุรักษ์สถาปัตยกรรม แห่งสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ ให้เป็นอาคารอนุรักษ์ดีเด่นประเภทอาคารสถาบัน และสาธารณะ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๖ ส่วนหน้าของ

สถานีๆ มีหัวรถจักรไอน้ำ เขียนว่า ร.ฟ.ท. อยู่ข้างหัว รถจักรและเป็นจุดจอดรถม้าด้วย

วัดศรีรองเมือง ตั้งอยู่ที่บ้านท่าคราวน้อย ตำบลสบ

ซุ๋ย ในเขตเทศบาลเมืองด้านทิศตะวันตก เป็นวัด

พม่าสร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๕ ในปีพ.ศ. ๒๔๔๓

มีสถาปัตยกรรมที่สำคัญได้แก่ วิหารไม้ ซึ่งมีหลังคา

จั่วซ้อนกันเป็นชั้นๆ มียอดแหลมแบบศิลปะพม่า

๙ ยอด เพดานเป็นไม้แกะสลัก และเสากลมใหญ่
จำหลักลวดลายทองประดับด้วยกระจกสีตั้งแต่โคน

เสาจนถึงปลายเสา

วัดศรีชุม ตั้งอยู่เลขที่ ๑๙๘ ถนนศรีชุม-แม่วะ บ้านศรี ชุม ตำบลสวนดอก เป็นวัดพม่าที่สร้างใน พ.ศ. ๒๔๓๓ โดยคหบดีพม่าชื่อ อูโย ที่ติดตามชาวอังกฤษเข้ามา ทำงานป่าไม้ในประเทศไทย วัดนี้ได้ขึ้นทะเบียนเป็น

วัดศรีชุม

โบราณสถานเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๔ มีสิ่งที่น่าสนใจคือ พระ วิหาร หอสวดมนต์และพระอุโบสถทรงจัตุรมุข

การเดินทาง จากถนนพหลโยธินเมื่อถึงโรงเรียนบุญ วาทย์วิทยาลัยแล้ว เลี้ยวซ้ายตรงถนนสี่แยกเข้าถนน ศรีชุมไปประมาณ ๑๐๐ เมตร อยู่ขวามือ

วัดป่าฝาง หรือ วัดศาสนโชติการาม ตั้งอยู่ถนน สนามบิน ตำบลหัวเวียง สร้างในสมัยรัชกาลที่ ๕ โดย ชาวพม่าที่เข้ามาทำป่าไม้ในจังหวัดลำปาง ภายใน วัดมีพระเจดีย์ใหญ่สีทองบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ ที่อัญเชิญมาจากพม่าเมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๙ วิหารเป็น เรือนไม้ทั้งหลังขนาดใหญ่ หลังคาซ้อนกันเป็นชั้น ๆ แบบพม่า มีพระอุโบสถขนาดเล็กหลังคาเครื่องไม้ แบบพม่า มีลวดลายเครือเถาปูนปั้นเหนือประตู

สวยงาม ภายในประดิษฐานพระทับทิมพม่า ซึ่งองค์ พระหม่งจีวรประดับด้วยทับทิม มีพระสงฆ์พม่าจาก เมืองมัณฑะเลย์มาเป็นเจ้าอาวาสประจำ

วัดไชยมงคล หรือ วัดจองคา ตั้งอยู่ถนนสนามบิน เยื้องกับวัดป่าฝาง ภายในวัดมีวิหารสีขาว หลังคา เครื่องไม้แบบพม่า หน้าบันประดับกระจกเป็นรูป เทวดา เสาประดับด้วยลวดโลหะสีทองขดเป็นลาย เครือเถาประดับกระจกสีสวยงาม ม่านและระเบียง โดยรอบทำด้วยแผ่นไม้ฉลุ ฝีมือประณีต ประดิษฐาน พระพุทธรูปสัมฤทธิ์ พุทธลักษณะงดงามจากเมือ งมัณฑะเลย์

พพิธภัณฑ์ ธนาคารไทย ตั้งอยู่ ที่ธนาคารไทย พาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขาลำปาง ถนนฉัตรไชย

วัดป่าฝาง

รวบรวมข้อมูลทางประวัติศาสตร์ด้านการเงินการ ธนาคาร อาคารนี้เคยเป็นบริษัทแบงก์สยามกัมมา จล ทุนจำกัด สาขาลำปาง สมาคมสถาปนิกสยามใน พระบรมราชูปถัมภ์ ได้คัดเลือกให้เป็นอาคารอนุรักษ์ ดีเด่นประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ต่อมาได้ปรับปรุงให้เป็น พิพิธภัณฑ์ธนาคารไทย โดยชั้นล่างจัดแสดงสิ่งของ ต่าง ๆ ที่ใช้ในธนาคารยุคเริ่มก่อตั้ง เช่น สมุดบัญชีเงิน ฝาก เคาน์เตอร์ธนาคาร และเครื่องพิมพ์บัญชี ชั้นบน เป็นห้องพักของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช สมัยเป็นผู้ จัดการสาขา ผู้สนใจต้องเข้าชมเป็นหมู่คณะโดยติดต่อ ที่ โทร. ๐ ๕๔๒๒ ๕๐๖๒-๓

ชุมชนท่ามะโอ ตั้งอยู่ทางฝั่งเหนือของสะพานข้าม แม่น้ำวัง บริเวณสะพานเขลางค์ ถนนราษฎร์พัฒนา เป็นชุมชนเก่าแก่ตั้งแต่สมัยที่ชาวพม่าเข้ามาค้าไม้ สักกับชาวอังกฤษ ในช่วงเวลานั้นได้สร้างบ้านเรือน มากมาย บ้านหลังหนึ่งในจำนวนนั้น คือ บ้านเสานัก

บ้านเสานัก ตั้งอยู่เลขที่ ๖ ถนนป่าไม้ เป็นบ้านที่มี เสาไม้สักจำนวน ๑๑๖ ต้น คำว่า "นัก" มีความหมาย ว่า "มาก" บ้านเสานักสร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๘ โดย หม่องจันโอง ต้นตระกูล จันทรวิโรจน์ ลักษณะศิลปะ พม่าผสมล้านนา ประกอบด้วยเรือนใหญ่ซึ่งเป็นเรือน หมู่ หน้าบ้านมีต้นสารภีอายุกว่าร้อยปี เดิมใช้เป็น สถานที่ต้อนรับแขกบ้านแขกเมือง ปัจจุบันเป็นสถาน ที่จัดขันโตกและงานพิธีมงคล เปิดให้เข้าชมทุกวัน เวลา ๑๐.๐๐-๑๗.๐๐ น. ค่าเข้าชมพร้อมเครื่องดื่ม ชาวไทย ๓๐ บาท ชาวต่างชาติ ๕๐ บาท สอบถาม ข้อมูล โทร. ๐ ๕๔๒๒ ๗๖๕๓, ๐๘ ๖๙๑๐ ๗๔๐๘, ๐๘ ๑๕๖๘ ๐๐๓๓

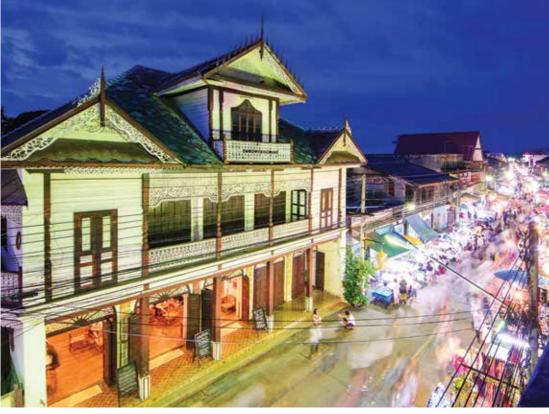
สะพานรัษฎาภิเศก หรือ สะพานขาว อยู่บนถนน รัษฎา เป็นสะพานร่วมสมัยกับยุคอารยธรรมรถไฟ ที่ยืนยงผ่านช่วงเวลาสงครามโลกครั้งที่ ๑ และ ๒ มาแล้ว มีเรื่องเล่าว่าเพราะตัวสะพานได้รับการทาสี พรางตา จึงรอดพ้นจากการโจมตีทิ้งระเบิดของฝ่าย สัมพันธมิตร อีกทั้งนางลูซี สคาร์ลิง อดีตผู้อำนวย การโรงเรียนวิชานารี ซึ่งเป็นที่ปรึกษาของกลงทัพ สัมพันธมิตรในขณะนั้น ยังกล่าวอ้างว่า สะพานแห่ง นี้ไม่มีประโยชน์ทางยุทธศาสตร์ จึงเป็นอีกสาเหตุ หนึ่งที่ทำให้สะพานรอดพ้นจากภัยสงคราม สะพา นรัษฎาภิเศกเดิมเป็นสะพานไม้เสริมเหล็ก แต่ชำรุด ผูพัง จึงได้มีการก่อสร้างใหม่เมื่อเดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๔๖๐ เป็นสะพานคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีความ คงทนมากกว่าสะพานรุ่นเดียวกัน ที่ไม่มีเหลืออยู่แล้ว ในปัจจุบัน และยังมีเครื่องหมายไก่ขาวและครุฑหลวง ประดับไว้ตรงหัวสะพานอีกด้วย

ตลาดรัษฎา หรือ **ตลาดหัวขัว** อยู่เชิงสะพานรัษฎา เป็นตลาดเช้าที่ใหญ่ที่สุดในลำปาง เปิดตั้งแต่เช้า มืดจนถึงเก้าโมง จำหน่ายสินค้าพื้นเมืองและของ ฝาก เช่น ไส้อั่ว ข้าวแต๋น หมูยอ แคบหมู ขนม ผล ไม้ และผักพื้นบ้าน ช่วงเย็นจำหน่ายอาหารสำเร็จรูป และขนม

กาดกองด้าถนนคนเดินหรือถนนตลาดจีน เดิม บริเวณนี้เป็นชุมชนทางเศรษฐกิจที่มีอายุกว่าร้อยปี ตั้งอยู่ริมน้ำวัง ซึ่งถือเป็นชัยภูมิชั้นดี ต่อมาได้พัฒนาสู่ การเป็นศูนย์กลางการค้าขายและส่งผ่านสินค้าสำคัญ ของเมืองลำปาง ในปี พ.ศ. ๒๔๕๘ ศูนย์กลางการค้า แห่งนี้ถูกลดบทบาทลง เนื่องจากมีการตัดเส้นทาง รถไฟสายเหนือมาถึงลำปาง ผู้คนในจังหวัดจึงขยาย ถิ่นฐานไปตั้งอยู่รอบๆ สถานีรถไฟ ก่อเกิดชุมชนใหม่ ที่เรียกว่า "ชุมชนเก้าจาว" ปล่อยชุมชนกองตำให้อยู่

สะพานรัษฎาภิเศก

กาดกองต้าถนนคนเดิน

กับความเงียบเหงา จนในปัจจุบันที่นี่ได้หวนกลับมา เป็นย่านการค้าที่สำคัญอีกครั้ง โดยความตั้งใจของ ชาวลำปางที่ต้องการอนุรักษ์วันวานและสร้างสีสัน ให้เมืองนี้น่าเที่ยว การเดินเล่นบนถนนคนเดินกา ดกองต้าที่เต็มไปด้วยความคึกคักที่สุดแห่งหนึ่งของ เมืองลำปาง สองข้างทางเรียงรายด้วยตึกเก่าอันทรง คุณค่า โดยสถาปัตยกรรมเหล่านี้มีทั้งศิลปะตะวัน ตก พม่า-ไทใหญ่ และจีนซึ่งยังคงได้รับการดูแลรักษา อย่างดี ซึ่งนอกจากจะได้เลือกซื้อหาสินค้าพื้นเมือง สินค้าทำมือ อาหารพื้นบ้าน สินค้าที่ระลึกแล้ว ยังมี การแสดงวัฒนธรรมบนลานกิจกรรมที่พร้อมพาทุก คนย้อนอดีตกลับไปสู่วันวานที่เคยรุ่งเรืองของลำปาง อีกครั้ง กาดกองต้าเปิดทุกวันเสาร์และอาทิตย์ ตั้งแต่ เวลา ๑๘.๐๐ – ๒๒.๐๐ น.

ณนสายวัฒนธรรม ตั้งอยู่ตำบลเวียงเหนือ เป็นถนน คนเดินที่จัดโดยเทศบาลนครลำปางและชุมชนตำบล เวียงเหนือ มีกิจกรรม "กาดหมั่วคัวแลง" จำหน่าย อาหารพื้นเมือง และการแสดงศิลปะวัฒนธรรม ตลอดสองข้างทางเป็นแนวกำแพงเมืองเขลางค์รุ่น ๑ บรรยากาศความเป็นล้านนา ถนนสายวัฒนธรรมจัด ขึ้นทุกเย็นวันศุกร์ เวลา ๑๗.๐๐ น.–๒๑.๐๐ น. และ เช้าวันอาทิตย์เวลา ๐๗.๐๐ น.–๐๙.๓๐ น. เป็น "กาด เวียงเหนือ" ถนนวัฒนธรรม เพื่อสุขภาพ ในรูปแบบ ถนนคนเดิน Green Market โดยจัดจำหน่ายสินค้า ประเภทอาหารพื้นเมือง พืชผักผลไม้ปลอดสารพิษ ผักออร์แกนิค ผลิตภัณฑ์ชุมชน OTOP ของดีนคร ลำปาง ตลอดจนของใช้ทั่วไป ของสะสมแบบล้านนา ที่สำคัญในช่วงเข้าตรู่เราจะได้เห็นชาวบ้านออกมา

วัดประตูป่อง

ทำบุญตักบาตรกันแต่เช้าที่ บริเวณนี้ รวมทั้งเดินจับ จ่ายเลือกซื้อข้าวของกันมากมาย

การเดินทาง จากถนนพหลโยธิน เลี้ยวซ้ายเข้าถนน ท่ามะโอ ตรงไปประมาณ ๑.๕ กิโลเมตร เลี้ยวขวา เข้าถนนวังเหนือ ซ้ายมือเป็นวัดประตูต้นผึ้ง ตรงข้าม วัดเป็นถนนสายวัฒนธรรม

วัดประตูป่อง ตั้งอยู่ที่ถนนป่าไม้ ตำบลเวียงเหนือ ภายในมีเจดีย์และวิหารที่สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๐๙ โดยเจ้าญาณรังสี ผู้ครองนครลำปาง ส่วนพระอุโบสถ เป็นฝีมือช่างสิบสองปันนาจึงผสมผสานศิลปะแบบ จีน นอกจากนี้ยังมีประตูเมืองโบราณ (ประตูป่อง) และซากหอรบซึ่งเป็นปราการต่อสู้ข้าศึกสมัยพระยา กาวิละ วัดนี้อยู่ห่างจากตัวเมืองประมาณ ๘ กิโลเมตร

ประตูป่อง

วัดเชียงราย

วัดเชียงราย ตั้งอยู่ที่ถนนบ้านเชียงราย ตำบลสวน ดอก ใกล้ห้าแยกหอนาฬิกา เป็นศิลปะล้านนา ประยุกต์กับศิลปะภาคกลาง ตามประวัติกล่าวว่า สร้างขึ้นราว พ.ศ. ๒๒๐๐ โดยเจ้าชมพูหรือพระยา ชมพู บุตรชายเจ้าพระยามหาโยธา(เจ่ง คชเสนี) ที่อพยพจากเมืองเชียงแสนมาอยู่ที่ลำปางพร้อม ครอบครัวและต่อมาได้สร้างวัดนี้ขึ้นเพื่อรำลึกถึงเมือง เชียงรายที่จากมา วัดนี้ได้รับการบูรณะปฏิสังขรณ์ครั้ง ใหญ่เมื่อพ.ศ. ๒๕๕๒ แล้วเสร็จในพ.ศ. ๒๕๕๕ ได้มี การสร้างกำแพงวัดขึ้นใหม่เป็นกำแพงเตี้ยๆเพื่อเปิด ให้เห็นบริเวณวัดที่ได้รับการปรับภูมิทัศน์ให้ดูสวยงาม สะอาดและร่มรื่น ภายในวัดมีวิหารสีขาวที่ประดับ ลวดลายปูนปั้นและกระจกขึ้นเล็กๆ ประดิษฐานพระ ประธานเป็นพระพุทธรูปปางประทานพร องค์ใหญ่ สีทอง ซึ่งเป็นพระพุทธรูปที่สวยงามองค์หนึ่งของ

จังหวัดลำปาง ด้านหน้าวิหารมีเจดีย์ทรงระฆังแบบ ล้านนารายล้อมด้วยเจดีย์ 12 นักษัตร ที่จำลองมาไว้ ให้พุทธศาสนิกชนได้มาสักการะได้สะดวก นอกจาก นี้ ยังมีพระพุทธรูปทรงเครื่องสีขาวองค์ใหญ่และสิ่ง ก่อสร้างที่น่าสนใจสวยงามอีกมากมาย

วัดพระแก้วดอนเต้าสุชาดาราม ตั้งอยู่ถนนพระ แก้ว ตำบลเวียง เป็นวัดที่เคยประดิษฐานพระพุทธ มหามณีรัตนปฏิมากร (พระแก้วมรกต) ตั้งแต่ พ.ศ. ๑๙๗๙ นานถึง ๓๒ ปี ที่มาของชื่อวัดพระแก้วดอน เต้านั้น ตามตำนานกล่าวไว้ว่า พระมหาเถระแห่งวัดนี้ ได้พบแก้วมรกตในแตงโม (ภาษาเหนือเรียกว่า หมาก เต้า) และนำมาแกะสลักเป็นพระพุทธรูป ซึ่งต่อมา ได้อัญเชิญไปประดิษฐานที่วัดพระธาตุลำปางหลวง จนถึงปัจจุบัน สิ่งที่น่าสนใจภายในวัดคือ

วัดพระแก้วดอนเต้าสุชาดาราม

- องค์พระบรมธาตุดอนเต้า พระเจดีย์องค์ใหญ่ ซึ่งบรรจุพระเกศาธาตุของพระพุทธเจ้า
- วิหารที่ประดิษฐานพระพุทธไสยาสน์ มีอายุเก่า แก่พอๆ กับวัด
- วิหารหลวงที่ประดิษฐานพระพุทธรูปปางมาร วิชัย
- วิหารพระเจ้าทองทิพย์ สร้างโดยพระนางจาม เทวี อายุกว่า ๑,๐๐๐ ปี ประดิษฐานพระเจ้าทอง ทิพย์ศิลปะสมัยเชียงแสน
  - มณฑป หรือ พญาธาตุศิลปะแบบพม่า
- วิหารลายคำสุชาดาราม ฝีมือช่างเชียงแสน ภายในมีจิตรกรรมฝาผนังลวดลายทองงดงาม เป็นที่ ประดิษฐานพระพุทธรูปเชียงแสน

- พิพิธภัณฑสถานแห่งล้านนา อันเป็นแหล่ง รวบรวมศิลปวัตถุแบบล้านนา เช่น สัตภัณฑ์ เครื่อง ถ้วยกระเบื้อง พระพุทธรูป เป็นต้น

การเดินทาง ข้ามสะพานรัษฎาภิเศกแล้วเลี้ยวขวาไป ตามถนนพระแก้วประมาณ ๑ กิโลเมตร จะเห็นยอด พระธาตุอยู่บนเนิน วัดนี้เปิดทุกวันเวลา ๐๘.๐๐-๑๗.๐๐ น. มีทางลาดสำหรับรถเข็นผู้พิการ

สถานปฏิบัติธรรม-มณฑป หลวงพ่อเกษม เขมโก สำนักสุสานไตรลักษณ์ เป็นพระเกจิอาจารย์สาย วิปัสสนากรรมฐานที่เคร่งครัดในวัตรปฏิบัติ ตั้งอยู่ ในความสมถะ ที่ชาวลำปางและผู้คนทั่วไปให้ความ เคารพเลื่อมใสจำนวนมาก สถานที่แห่งนี้ก่อตั้งขึ้นมา เพื่อให้เรารำลึกถึงหลักธรรมที่ท่านยึดถือ ภายในมีรูป ปั้นของหลวงพ่อเกษมขนาดใหญ่ที่สังเกตเห็นได้มาแต่ ไกล อีกทั้งยังมีมณฑปที่สร้างขึ้นเป็นอาคารทรงไทย

ประยุกต์ มีรูปปั้นหุ่นขี้ผึ้งของหลวงพ่อเกษม เขมโก นั่งขัดสมาธิเท่ารูปจริง เพื่อให้ประชาชนได้สักการะ เปิดให้เข้าชมทุกวันเวลา ๐๖.๐๐-๑๘.๐๐ น.

การเดินทาง ใช้ทางหลวงหมายเลข ๑๐๓๕ (สาย ลำปาง-แจ้ห่ม) ประมาณ ๑ กิโลเมตร จะพบรูป ปั้นหลวงพ่อเกษมขนาดใหญ่ที่สังเกตเห็นได้จาก ภายนอก

วัดเจดีย์ชาวหลัง ตั้งอยู่ตำบลต้นธงชัย เป็นวัดที่
แค่ได้ยินชื่อก็รู้ว่าจะได้พบกับสิ่งใดเมื่อคำว่า "ชาว"
แปลว่า ยี่สิบ และ คำว่า "หลัง" แปลว่า องค์ วัดนี้
จึงเป็นวัดที่มีเจดีย์ 20 องค์ และจากหลักฐานการ
ขุดพบพระเครื่องสมัยหริภุญไชยที่องค์พระเจดีย์นั้น
ทำให้สันนิษฐานได้ว่ามีการสร้างวัดนี้มานานนับพันปี
แล้ว วัดนี้มีสิ่งที่น่าสนใจคือ

- องค์พระธาตุเจดีย์ชาว มีศิลปะล้านนาผสม ศิลปะพม่า เชื่อกันว่าหากใครนับได้ครบ 20 องค์ ถือว่าเป็นคนมีบุญ ทั้งนี้ ข้างหมู่พระเจดีย์จะพบกับ วิหารหลังเล็ก ประดิษฐานพระพุทธรูปสำริดปาง สมาธิ ศิลปะเชียงแสน ชาวบ้านเรียกว่า "พระพุทธรูปทันใจ"

- พระอุโบสถหลังใหญ่ เป็นที่ประดิษฐานพระ ประธานซึ่งเป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย ที่มีพุทธ ลักษณะงดงาม บานประตูทั้งสามเป็นของโบราณ เขียนลวดลายรดน้ำละเอียดลออ เสาซุ้มประตู หน้าต่างประดับลวดลายกระจกสีเป็นลักษณะศิลปะ สมัยใหม่ ส่วนศาลาการเปรียญนั้นเป็นเรือนไม้ชั้น เดียว

วัดเจดีย์ซาวหลัง

วัดพระธาตุเสด็จ

- พิพิธภัณฑ์สถานเขลางค์นคร อยู่ด้านหลังพระ อุโบสถ จัดแสดงโบราณวัตถุที่ชาวบ้านนำมาถวาย เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๖ ชาวบ้านได้ขุดพบพระพุทธรูป ทองคำบริสุทธิ์หนัก ๑๐๐ บาท สองสลึง แล้วนำมา มอบให้แก่ทางวัดชึ่งพระพุทธรูปองค์นี้ชื่อว่า "พระ แสนแช่ทองคำ" เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัยศิลปะ สมัยล้านนา อายุราวพุทธศตวรรษที่ ๒๑ ขนาดหน้า ตักกว้าง ๙ นิ้วครึ่ง สูง ๑๕ นิ้ว ซึ่งเป็นพระพุทธรูป ทองคำองค์แรกที่ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณวัตถุแห่ง ชาติ

การเดินทาง ใช้เส้นทางหลวงหมายเลข ๑๐๓๕ (ลำปาง-แจ้ห่ม) อยู่ห่างจากสถานปฏิบัติธรรมหลวง พ่อเกษมา ประมาณ ๕๐๐ เมตร

วั<mark>ดม่อนพญาแช่</mark> ตั้งอยู่ที่ตำบลพิชัย ภายในบริเวณวัด มีสิ่งที่น่าสนใจคือ

- พระธาตุม่อนพญาแช่ และพระอุโบสถ ตั้งอยู่ บนภูเขาสูง ต้องเดินขึ้นบันได ๕๘๕ ขั้น มีจุดชมวิว สามารถมองเห็นเมืองลำปางได้
- บ่อน้ำสองพี่น้อง ถือว่าเป็นบ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์อยู่ ด้านล่างพระธาตุ มีน้ำตลอดปี
- บรรณศาลาสุพรหมฤาษี (พระฤาษีองค์ที่ ๕ ที่ ดูแลพระธาตุม่อนพระยาแช่)
- พระสังกัจจายน์ ศาลาเกษม-โชติ เป็นที่ ประดิษฐานรูปปั้นหลวงพ่อเกษม เขมโก และพระครู ประโชติคณารักษ์

แพที่พักในเขื่อนกิ่วลม

นอกจากนี้บริเวณวัดยังมี วนอุทยานม่อนพญาแช่ เป็นส้นทางศึกษาธรรมชาติบริเวณรอบอ่างเก็บน้ำ ห้วยโจ้ และลานกางเต็นท์ สอบถามข้อมูล โทร. ๐๘

การเดินทาง ใช้เส้นทางสายลำปาง-งาว ตามทางหลวง หมายเลข ๑ และเลี้ยวขวาที่หลักกิโลเมตรที่ ๖๐๕ อีก ๑ กิโลเมตร

วัดพระธาตุเสด็จ ตั้งอยู่ในพื้นที่ราบริมฝั่งแม่น้ำวัง มี ลักษณะของผังเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ประกอบด้วย สถาปัตยกรรม ๓ อย่าง คือ

๑. วิหารสุวรรณโคมคำ ลักษณะเป็นวิหารเครื่องไม้ ผังรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า หลังคาจั่วฐานเตี้ย ตามแบบ ฉบับของวิหารล้านนา สกุลช่างลำปางทั่วไป ไม่มีการ ประดับตกแต่งมากนัก วิหารหลังนี้ได้รับการบูรณะ เพื่อให้คงทนถาวรภายหลัง โดยเปลี่ยนป้ายลมไม้ เป็นคอนกรีตหล่อสำเร็จและหล่อคอนกรีตรับฐานเสา **๒. เจดีย์พระธาตุเสด็จ** มีลักษณะของเจดีย์ล้านนา ทั่วไป คือ มีฐานสี่เหลี่ยมย่อมุมสูง มีบังมาลัย องค์ ระฆังและปล้องไฉนหุ้มทองจังโกทั้งองค์เหลืองอร่าม มองเห็นแต่ไกล

 ๓. ชุ้มประตูโขงและวิหารหลวง ซึ่งถูกรื้อและ ปฏิสังขรณ์ใหม่ จนไม่มีลักษณะดั้งเดิม

การเดินทาง อยู่ห่างจากตัวเมืองประมาณ ๑๙ กิโลเมตร โดยใช้เส้นทางสายลำปาง-งาว แยกซ้าย ตรงกิโลเมตรที่ ๖๑๗ เข้าไปประมาณ ๑.๕ กิโลเมตร เขื่อนกิ่วลม ตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านแลง อยู่ในพื้นที่อุทยาน แห่งชาติถ้ำผาไท ภายใต้การดูแลของกรมชลประทาน บริเวณเหนือเขื่อนเป็นอ่างเก็บน้ำมีสถานที่บ่าสนใจ

วัดปงสนุกเหนือ

คือ แหลมชาวเขื่อน ผาเกี๋ยง ผางาม ทะเลสาบสบ พุ หมู่บ้านชาวประมง และบ้านสา มีบ้านพักรับรอง ของกรมชลประทาน สอบถามข้อมูล โทร. ๐ ๕๔๘๒ ๕๒๐๐

นักท่องเที่ยวที่ต้องการพักแรมบนแพสามารถเลือก ได้ ดังนี้ ๑. ล่องแพ่ไปพักที่แพชาวเชื่อน-กิ่วลมรีสอร์ท ซึ่งมี ที่พักเป็นบังกะโลตั้งอยู่บนเกาะกลางทะเลสาบ โทร. o ๕๔๒๒ ๓๗๗๒, o ๕๔๓๓ ๔๓๙๓ (หลัง ๑๘.๐๐ น.) ๒. ล่องแพและค้างคืนบนแพวังแก้ว ซึ่งเป็นแพติด เครื่องยนต์ หรือค้างคืนที่เกาะวังแก้วรีสอร์ท ติดต่อ ได้ที่ โทร. o ๕๔๒๒ ๓๗๓๓, o ๕๔๓๒ ๕๖๔๕, o๘ ๙๘๕๔ ๑๒๙๓

การเดินทาง ห่างจากตัวเมือง ๓๘ กิโลเมตร สามารถ เดินทางโดย รถยนต์ ใช้ถนนสายลำปาง-งาว แยกซ้าย ตรงหลักกิโลเมตรที่ ๖๒๓-๖๒๔ เข้าไป ๑๔ กิโลเมตร หรือ รถโดยสารประจำทาง ขึ้นที่ท่ารถประตูชัยลงที่ เขื่อนกิ๋วลม

สวนสาธารณะหนองกระทิง ตำบลบ่อแฮ้ว เป็นสถาน ที่พักผ่อนใกล้ตัวเมืองของชาวลำปางซึ่งมีกิจกรรม ภายในสวนๆเช่น ว่ายน้ำ เล่นเรือถีบ นอกจากนี้ยังมี ร้านอาหารและเครื่องดื่มไว้บริการ เปิดทุกวันตั้งแต่ เวลา ๐๘.๐๐-๒๐.๐๐ น.

การเดินทาง จากตัวเมืองข้ามลำน้ำวังไปตามถนนสาย ลำปาง-ห้างฉัตร ประมาณ ๓ กิโลเมตร

ลำปางรักษ์สมุนไพร ตั้งอยู่เลขที่ ๑๗๗ หมู่ที่ ๑๒ บ้านเขลางค์ทอง ถนนคันเหมือง ตำบลบ่อแฮ้ว จำหน่ายผลิตภัณฑ์สมุนไพรปลอดสารพิษกว่า ๑๕๐ ชนิด บริการอบไอน้ำและแช่น้ำสมุนไพร ขัดผิวด้วย สมุนไพร นวดแผนไทย เปิดทุกวันเวลา ๐๘.๐๐๑๙.๐๐ น. โทร. ๐ ๕๕๓๑ ๓๑๒๘, ๐ ๕๕๓๕ ๐๗๘๗, ๐ ๕๕๓๑ ๓๙๑๘ www.lampangherbs.com

การเดินทาง ใช้ทางหลวงหมายเลข ๑๐๓๐ (ลำปาง-ห้างฉัตร) ประมาณกิโลเมตรที่ ๔ เลี้ยวเข้าซอย โรงเรียนเขลางค์นครประมาณ ๒๐๐ เมตร

บ้านสวนเซรามิก ตั้งอยู่เลขที่ ๓๙๐ ตำบลปงแสน ทอง มีการตกแต่งบ้านเป็นสถานที่แสดงสินค้า บรรยากาศร่มรื่น ผนังด้านนอกและด้านในประดับ ด้วยผลิตภัณฑ์ศิลาดลสร้างบรรยากาศให้ดูอบอุ่น และสวยงาม ภายในเต็มไปด้วยชิ้นงานเซรามิกหลาก หลายรูปแบบ พร้อมกับมีการสาธิตวิธีการทำเซรา มิก สอบถามข้อมูลที่คุณเมธี โกสุมภ์ โทร. ๐ ๕๔๓๓ ๖๙๕๗. ๑๘ ๑๘๘๓ ๖๓๕๖

การเดินทาง จากตัวเมืองใช้ถนนสายลำปาง-กรุงเทพฯ ก่อนถึงสถานีตำรวจทางหลวง ใช้ถนนเสียบคลองส่ง น้ำชลประทาน จนถึงทางแยกให้เลี้ยวซ้ายตรงไปเจอ สะพานเขลางค์ วัดบ้านหมอสม แล้วเลี้ยวซ้ายเห็น ป้ายสีเขียวด้านขวามือ ตรงไปอีก ๑๐๐ เมตรจะพบ ข้าบสวนเพรามิก

วัคบุญวาทย์วิหาร เดิมชื่อวัดกลางเมือง เป็นวัดที่ ใช้ประกอบพิธีถือน้ำพิพัฒน์สัตยาของเจ้านายมาแต่ โบราณ ต่อมาเมื่อพ.ศ. ๒๓๔๗ สมัยเจ้าหลวงคำโสม ผู้ครองนครลำปาง ได้รื้อวิหารหลังเก่าแล้วสร้างใหม่ และเปลี่ยนชื่อเป็นวัดหลวงไชยสัณฐาน

ในปีพ.ศ. ๒๔๕๘ เจ้าบุญวาทย์วงษ์มานิต เจ้าผู้ครอง นครลำปาง ได้สร้างวิหารขึ้นใหม่แทนอาคารที่ชำรุด และให้หล่อพระประธาน คือ พระพุทธรูปพระเจ้าตน หลวง แล้วเปลี่ยนชื่อวัดเป็น วัดบุญวาทย์บำรุง และได้ รับการยกฐานะขึ้นเป็นพระอารามหลวงสามัญชั้นตรี และได้รับพระราชทานนามใหม่ว่า วัดบุญวาทย์วิหาร

วัดปงสนุกเหนือ ตั้งอยู่ตำบลเวียงเหนือ สร้างในสมัย พระเจ้าอนันตยศที่เสด็จมาเมืองเขลางค์นคร เมื่อ พ.ศ. ๑๒๒๓ ตามหลักฐานพบว่า วัดปงสนุก มีชื่อ เรียกอยู่ ๔ ชื่อ คือ วัดศรีจอมไคล วัดศรีเชียงภูมิ วัด ดอนแก้ว วัดพะยาว(พะเยา) สิ่งที่น่าสนใจ คือ ม่อน ดอย เนินเขาพระสุเมรุจำลองอันเป็นที่ตั้งของวิหาร พระเจ้าพันองค์ สร้างด้วยไม้ในลักษณะมณฑปหลังคา ช้อนสามชั้น บนสันหลังคาเหนือมุขทั้งสี่สร้างปราสาท ไม้จำลองขนาดเล็กหุ้มด้วยสังกะสีฉลุลาย ซึ่งหมายถึง ทวีปทั้งสี่รอบเขาพระสุเมรุ ลักษณะตัวอาคารผสม ผสานระหว่างศิลปกรรมล้านนา พมาและจีน มีเพียง แห่งเดียวในประเทศไทย ห้องกลางวิหารประดิษฐาน พระพุทธรูปสื่องค์หันพระพักตร์ออกสี่ทิศ ประทับ นั่งใต้โพธิ์พฤกษ์ทำด้วยตะกั่ว ด้านล่างของฐานชุกชี ประดับลวดลายรูปช้าง นาค สิงห์ นกอินทรี เชื่อกัน

บ่อน้ำร้อบแจ้ต้อบ

ว่าวิหารหลังนี้สร้างโดยช่างเชียงแสน เลียนแบบหอคำ เมืองเชียงเกี้ยง (เชียงเจิ๋ง) ในสิบสองปันนา ประเทศ จีน ซึ่งไม่มีเหลืออยู่แล้วในปัจจุบันได้รับรางวัล การอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชีย แปซิฟิกหรือ รางวัล Award of Merit จากองค์การ ศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๑

พิพิธภัณฑ์เซรามิกธนบดี ตั้งอยู่เลขที่ ๓๒ ถนนวัด ของคำ ตำบลพระบาท ภายในพิพิธภัณฑ์มีสิ่งที่น่า สนใจมากมาย เช่น นิทรรศการความเป็นมาของ ชามตราไก่นครลำปางและเซรามิกเพื่อการส่งออก อนุสาวรีย์ผู้ค้นพบแร่ดินขาว มีการสาธิตการผลิตเซรา มิกชามไก่แบบดั้งเดิม ชามไก่ที่เล็กที่สุดในโลก เตา มังกรโบราณที่มีอายูเก่าแก่ การผลิตถ้วยขนม และ

ร้านจำหน่ายเซรามิกในเครือโรงงานธนบดีเซรามิก พิพิธภัณฑ์ฯนี้เปิดทุกวัน เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๗.๐๐ น. ค่าเข้าชมชาวไทย เด็ก ๒๕ บาท ผู้ใหญ่ ๕๐ บาท ชาว ต่างชาติ ๑๐๐ บาท สอบถามข้อมูล โทร. ๐ ๕๔๓๕ ๑๐๙๙ www.dhanabadee.com

อำเภอเมืองปาน

วัดพระธาตุจอมก้อย ตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านขอ ประดิษฐานพระเจ้าตอกสาน หรือ "พระเจ้าอินทร์ สาน" เป็นพระพุทธรูปสานด้วย "ไม้ไร่มุง องค์แรก ของประเทศไทย องค์ที่สามของโลก มีความยาว ๑๒.๒ เมตร ใช้เวลา ๑ เดือน ๒๒ วัน จึงสานแล้ว เสร็จ ทำให้พุทธศาสนิกชนชาวพุทธเดินทางมาทำบุญ และกราบไหว้เป็นจำนวนมาก เนื่องจากมีความเชื่อ ว่าจะเกิดความเป็นสิริมงคล ปรากฏผลบุญที่สืบอายุ ยาวนาน เหมือนกับการสานพระพุทธรูปขึ้นมาด้วย ความยากลำบาก

การเดินทาง จากตัวเมืองลำปาง ไปตามถนนสาย ลำปาง-เมืองปาน ประมาณ ๔๕ กิโลเมตร

โครงการพระราชดำริบ้านทุ่งจี้ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๘ ตำบล ทุ่งกว๋าว เป็นแหล่งผลิตเซรามิกที่สวยงามและมี คุณภาพ โดยเป็นงานหล่อแบบรูปสัตว์ต่าง ๆ ที่เป็น จุดเด่นของทุ่งจี้คือปูตัวใหญ่สีสันสดใส ในส่วนของ งานแป้นหมุนนั้นใช้ดินแดงพื้นบ้านปั้นแล้วนำไปเผา ในเตาฟืนเคลือบอ๊อกไซด์และเคลือบขี้เถ้า ส่วนอีก ชนิดหนึ่งใช้ดินสโตนแวร์เนื้อขาวมาปั้นช่วยเพิ่มสีสัน ในเนื้องาน

วัดช่วงกอม ตั้งอยู่หมู่ที่ ๖ ตำบลแจ้ซ้อน เป็นวัด เก่าอายุกว่า ๒๐๐ ปี สร้างโดยครูบาศรีวิชัย เดิมมี สภาพทรุดโทรมเกินกว่าจะซ่อมแซม จึงเกิดการร่วม แรงร่วมใจระหว่างชาวเมืองปาน ช่างฝีมือท้องถิ่น และสถาปนิกของการเคหะแห่งชาติ โดยการนำของ ดร.วทัญญู ณ ถลาง อดีตผู้ว่าคนแรกของการเคหะ แห่งชาติ ซึ่งท่านเป็นสถาปนิกมีชื่อเสียงคนหนึ่งของ ไทย ที่มาใช้ชีวิตหลังเกษียณอายุราชการที่จังหวัด ลำปาง ออกแบบวัดข่วงกอมใหม่ทั้งหมด ตั้งแต่โบสถ์ ศาลาราย หมู่กุฏิ ซุ้มประตูโขงและภูมิทัศน์แวดล้อม โดยยังคงเอกลักษณ์สถาปัตยกรรมล้ำนนาเดิมของ ท้องถิ่นก่อสร้างด้วยวัสดุพื้นบ้านและภูมิปัญญาท้อง ถิ่นนำมาประยุกต์กับเทคโนโลยีสมัยใหม่ ทำให้ได้ผล งานออกมางดงามตามความต้องการของทุกฝ่ายและ เป็นผลงานสถาปัตยกรรมร่วมสมัยชิ้นเยี่ยมชิ้นหนึ่ง

อุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน มีพื้นที่ครอบคลุมอำเภอ เมืองปาน อำเภอแจ้ห่มและอำเภอเมืองลำปาง มี สภาพป่าอุดมสมบูรณ์และเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร ประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติเมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๓๑ เป็นแนวแบ่งเขตระหว่างลำปางและเชียงใหม่ ฤดูที่เหมาะสำหรับการท่องเที่ยวและมีอากาศเย็น สบาย คือเดือนพฤศจิกายน-กุมภาพันธ์

สถานที่น่าสนใจในอุทยานๆ

บ่อน้ำร้อนแจ้ช้อน เป็นแหล่งน้ำพุร้อนทางธรณีวิทยา จำนวน ๙ บ่อ ตั้งอยู่รวมกันในบริเวณพื้นที่ที่ทำการอุ ทยานๆ น้ำพุร้อนมีอุณหภูมิเฉลี่ย ๗๓ องศาเซลเซียส มีกลิ่นกำมะถันอ่อน ๆ และมีไอน้ำลอยปกคลุมรอบ บริเวณ เป็นที่นิยมนำไข่ไก่และไข่นกกระทามาแช่ สำหรับไข่ไก่แช่นานประมาณ ๑๗ นาที ไข่แดงจะ แข็งมีรสชาติมันอร่อย ส่วนไข่ขาวจะเหลวคล้ายไข่เต่า

น้ำตกแจ้ช้อน เป็นน้ำตกที่เกิดจากลำน้ำแม่มอญ มี น้ำไหลตลอดทั้งปีและมีแอ่งน้ำรองรับเป็นชั้น ๆ อยู่ ๖ ชั้น มีทางเดินจากบ่อน้ำพุร้อนไปถึงน้ำตก ห่างจาก ที่ทำการอุทยานฯ ๑ กิโลเมตร

น้ำตกแม่มอญ เป็นน้ำตกที่มีน้ำไหลแรงจากหน้าผา สูงลงสู่หุบเหวเบื้องล่าง ไม่เหมาะแก่การเล่นน้ำ อยู่ ห่างจากที่ทำการอุทยานฯ ๕ กิโลเมตร

น้ำตกแม่ขุน อยู่ใกล้กับน้ำตกแม่มอญ มีความสูง ประมาณ ๑๐๐ เมตร ไหลลงมาบรรจบกับน้ำตกแม่ มอญ ต้องเดินทางจากที่ทำการอุทยานฯ ๕ กิโลเมตร นักท่องเที่ยวควรติดต่อเจ้าหน้าที่อุทยานฯ นำทาง

ถ้ำผางาม ห่างจากที่ว่าการอำเภอวังเหนือ ๘ กิโลเมตร อยู่บริเวณหน่วยพิทักษ์ฯ ที่แจ้ซ้อน ๓ (ผางาม) หน่วยนี้อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานฯ ๖๐ กิโลเมตร มีถ้ำที่สามารถเข้าไปท่องเที่ยวได้ เช่น ถ้ำ ฟ้างาม ถ้ำน้ำ และถ้ำหม้ค

ชมดอกเสี้ยวบาน ในเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ ของทุกปี ดอกเสี้ยวจะบานเต็มผืนป่า นักท่องเที่ยว

ดอกเสี้ยว

สามารถขับรถชมได้ตามเส้นทางแจ้ซ้อน-บ้านป่า เหมี่ยง ตลอดระยะทาง ๑๘ กิโลเมตร

แอ่งน้ำอุ่น อยู่ติดกับบ่อน้ำพุร้อน เป็นแอ่งน้ำที่ เกิดจากการไหลมาบรรจบกันของน้ำพุร้อนและน้ำ เย็นที่มาจากน้ำตกแจ้ซ้อนทำให้เกิดเป็นน้ำอุ่นที่มี อุณหภูมิเหมาะแก่การลงแช่

ท้องอาบน้ำแร่ มีทั้งห้องอาบแช่ สำหรับ ๓-๔ คน ห้องส่วนตัว ๕๐ บาท/คน บ่อกลางแจ้ง ๑๐ บาท/คน น้ำแร่ที่ใช้ต่อท่อโดยตรงมาจากบ่อน้ำพุร้อน อุณหภูมิ ประมาณ ๓๙-๔๒ องศาเซลเซียส ประโยชน์ของการ อาบน้ำแร่คือ ช่วยบำบัดความเมื่อยล้าของร่างกาย ช่วยให้ระบบไหลเวียนของโลหิตดีขึ้น แต่ไม่สามารถ ใช้ดื่มได้เพราะมีแร่ธาตุสูงกว่ามาตรฐาน

เส้นทางศึกษาธรรมชาติ ๒ เส้นทาง คือ

เส้นทางศึกษาธรรมชาติน้ำตกแจ้ช้อน ระยะทาง ประมาณ ๓ กิโลเมตร ใช้เวลาเดินประมาณ ๑.๓๐ ชั่วโมง ผ่านจุดสื่อความหมาย ๒๔ จุด ผ่านป่าที่มี พันธุ์ไม้ที่น่าสนใจหลายชนิด เช่น ต้นก๋ง กวาวเครือ

หรือยางปาย รวมถึงอาจพบสัตว์หายาก เช่น นกเขน เทาหางแดงและปลาปุงแห่งลำห้วยแม่มอญ เป็นเส้น ทางที่เหมาะสำหรับศึกษาระบบนิเวศน์ เช่น วงจร ชีวิตหนอนรถด่วน และจักจั่นน้ำแร่ ซึ่งมีชุกชุมใน เดือนมีนาคม-พฤษภาคม สภาพภูมิศาสตร์โดยรอบ ลานน้ำพุร้อน การเกิดบ่อน้ำพุร้อน สาเหตุที่น้ำพุร้อน ทำให้ไข่แดงสุกแต่ไข่ขาวเหลว แอ่งน้ำอุ่นที่เกิดจากน้ำ ร้อนมาบรรจบกับน้ำเย็น และโรงไฟฟ้าพลังน้ำ ที่ใช้ ผลิตไฟฟ้าได้ถึง ๖๐ กิโลวัตต์ ผู้สนใจสามารถขับรถ

ดอกเสี้ยวบาน

ขึ้นไปดูได้ ระยะทางประมาณ ๕ กิโลเมตร แต่ต้อง ใช้รถขับเคลื่อน ๔ ล้อ เพราะสภาพทางค่อนข้างขัน

เล้นทางศึกษาธรรมชาติน้ำตกแม่เปียก ระยะทาง ๓.๗ กิโลเมตร เป็นเส้นทางวงรอบเลียบริมห้วยแม่เปียก ผ่านจุดสื่อความหมาย ๑๙ จุด ใช้เวลาเดินทาง ๒.๓๐ ชั่วโมง ตลอดเส้นทางให้ความรู้เกี่ยวกับระบบนิเวศน์ การนำทรัพยากรป่าไม้มาใช้ประโยชน์ เช่น น้ำมัน ยาง สารพัดประโยชน์ที่นำมาใช้กับเครื่องยนต์จนถึง ทำน้ำมันใส่แผล ไผ่ข้าวหลาม ที่มีเปลือกบางเผาง่าย

เมี่ยง (ชา) ที่ใบอ่อนนำมานึ่งแล้วหมักทำเป็นเมี่ยง นิยมรับประทานเป็นของว่าง ใช้ต้อนรับแขก ยอด อ่อนนำมาอบแห้งแล้วชงกับน้ำร้อนดื่มเป็นชา ซึ่ง เมี่ยง (ชา) มีสารคาเฟอีนออกฤทธิ์เช่นเดียวกับกาแฟ แหย่ง ใบใช้ห่ออาหารแทนใบตอง หรือนำลำต้นไป ตากให้แห้งแล้วสานเป็นเสื่อ หรือแม้แต่การสร้าง ฝายน้ำล้น ที่นำไปผลิตไฟฟ้าพลังน้ำเพื่อใช้ภายในอุทยานฯ ระหว่างเส้นทางอาจพบ หมูป่า และเต่าปูลู ที่มีลักษณะไม่เหมือนเต่าทั่วไปและกำลังจะสูญพันธุ์

ศาลเจ้าพ่อประตูผา

เต่าปูลูมีหางยาว หัวและขาไม่สามารถหดเข้าไปใน กระดองเหมือนเต่าทั่วไป มีความสามารถในการปืน ป่ายและกินสัตว์จำพวกปูหรือปลา เป็นอาหาร ใน เส้นทางมีน้ำตกวังไฮ และน้ำตกแม่เปียก ซึ่งน้ำตก แม่เปียกนั้นมี ๓ ชั้น ชั้นที่ ๓ มีความสวยงามที่สุด มี ความสูงประมาณ ๑๐๐ เมตร ด้านล่างมีแอ่งน้ำ และ ปกคลุมด้วยกล้วยไม้ป่าที่ขึ้นอยู่ทั่วไป

สภาพแวดล้อมภายในอุทยานๆ ตกแต่งไว้อย่าง สวยงามกลมกลืนกับธรรมชาติ สามารถเที่ยวได้ตลอด ปี มีบ้านพักจำนวน ๑๓ หลัง ราคา ๙๐๐-๔,๐๐๐ บาท มีสถานที่กางเต็นท์ คนละ ๓๐ บาท อุทยานๆ มีร้านอาหารสวัสดิการบริการ สอบถามข้อมูล โทร. ๐ ๕๔๓๘ ๐๐๐๐, ๐๘ ๙๘๕๑ ๓๓๕๕ หรือ กรม อุทยานแห่งชาติๆ โทร. ๐ ๒๕๖๒ ๐๗๖๐-๒ www. dnp.go.th

การเดินทาง

รถยนต์

- จากตัวเมืองลำปางใช้ทางหลวงหมายเลข ๑๐๓๕ (ลำปาง-แจ้ห่ม) จนถึงกิโลเมตรที่ ๕๘ เลี้ยว ซ้ายต่อด้วยทางหลวงหมายเลข ๑๒๘๗ ซึ่งเป็นทาง เข้าไปอำเภอเมืองปาน แล้วเลี้ยวขวาที่สามแยกใช้ ทางหลวงหมายเลข ๑๒๕๒ (ข่วงกอม-ปางแฟน) ๑๑ กิโลเมตรแล้วเลี้ยวซ้ายเข้าอุทยานฯ ไปตามถนน รพช. ๓ กิโลเมตร ถึงที่ทำการอุทยานฯ

รถโดยสารประจำทาง

- จากตัวเมืองลำปางนั่งรถสายลำปาง-แจ้ซ้อน จากถนนตลาดเก่า ราคาประมาณ ๕๐ บาท ระหว่าง เวลา ๐๘.๐๐-๑๘.๐๐ น. หรือเหมารถประมาณ ๓๕๐ บาท ถึงอุทยานฯ

เจ้าพ่อประตูผา

อำเภอวังเหนือ

น้ำตกวังแก้ว เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามอีกแห่ง หนึ่งในอุทยานแห่งชาติดอยหลวง มีประมาณ ๑๐๒ ชั้น แต่เป็นชั้นใหญ่ ๗-๘ ชั้น เมื่อขึ้นไปถึงชั้นบนสุด ของน้ำตกจะพบหมู่บ้านชาวเขาเผ่าเย้า ที่บ้านป่าคา หลวงและบ้านส้านซึ่งมีทางขึ้นค่อนข้างชัน มีเส้นทาง ศึกษาธรรมชาติระยะสั้น ๑.๔ กิโลเมตร นอกจากนี้ บริเวณใกล้เคียงยังมี น้ำตกวังทอง ซึ่งมีลักษณะคล้าย กับน้ำตกวังแก้ว สามารถกางเต็นท์ได้

การเดินทาง จากอำเภอเมืองลำปางใช้ถนนสาย ลำปาง-แจ้ห่ม-วังเหนือ ประมาณ ๑๑๐ กิโลเมตร เลี้ยวขวาที่อำเภอวังเหนือ เข้าทางหลวงหมายเลข ๑๒๐ สายวังเหนือ-พะเยา แล้วเลี้ยวซ้ายเข้าสู่ ทางหลวงหมายเลข ๑๓๐๓ ไปประมาณ ๒๕ กิโลเมตร ก็จะถึงน้ำตก ถนนเป็นทางลาดยางตลอดสาย

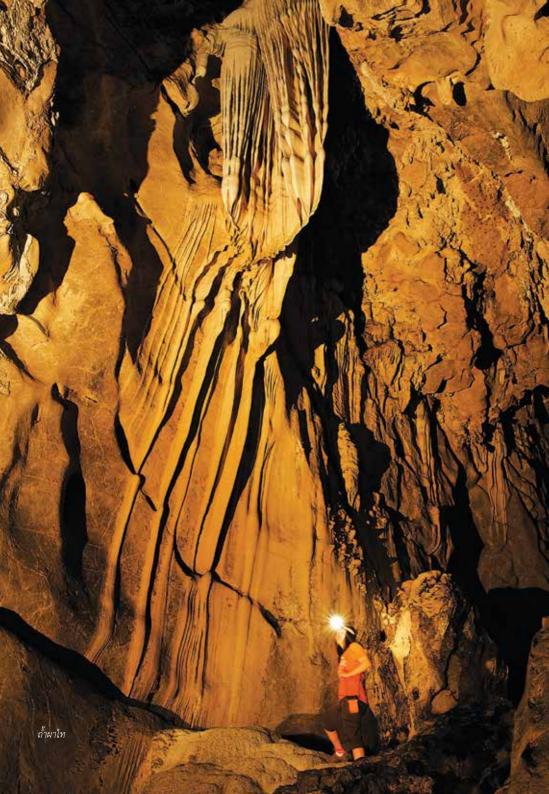
วัดบ้านก่อ เป็นศูนย์กลางในการทำกิจกรรมทาง พุทธศาสนาของชาวบ้านก่อและบ้านต้นฮ่าง ชาว บ้านในชุมชนได้ร่วมสร้างขึ้นเมื่อกลางพุทธศตวรรษ ที่ ๒๕ มีพระพุทธรูปปางมารวิชัย ก่อปูนปั้นทาสี น้ำมันภายนอก องค์พระประธานนั่งกลาง อีกองค์ หนึ่งประดิษฐานด้านขวา ตัววิหารหันไปทางทิศ ตะวันออกมีโถงกว้างด้านหน้าก่อนเข้าสู่ภายใน มี ภาพเขียนอายุมากกว่า ๗๐ ปี เป็นเรื่องราวของพุทธ ประวัติชาดก และชาดกนอกนิบาต หรือนิทานพื้น บ้านอิงชาดก (ทางวิชาการมักแปลว่าชาดก ที่ไม่ได้ บันทึกไว้ในพระไตรปิฏก) ซึ่งเป็นภาพเขียนสีฝุ่นเรื่อง " หงส์หิน" " พรหมจักร" "พระเวสสันดร" "พระ เตมีย์" "พระมาลัยโปรดโลก" และ "พุทธประวัติ" **ปัจจุบันโครงสร้างอาคารและภาพเขียนหลายแห่งได้** ทรุดโทรมลง จึงเป็นที่มาของ "โครงการอนุรักษ์งาน จิตรกรรมฝาผนังวัดบ้านก่อ อำเภอวังเหนือ จังหวัด ลำปาง" ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเข้าชมได้ทุกวัน

อำเภองาว

ศาลเจ้าพ่อประตูผา ศาลตั้งอยู่ริมถนนใหญ่ด้านขวา มือ เป็นศาลเล็ก ๆ ก่ออิฐถือปูน ภายในมีรูปปั้นเจ้า พ่อประตูผาและเครื่องบูชามากมาย เป็นที่เคารพ ของประชาชนทั่วไป ผู้ที่สัญจรบนเส้นทางนี้จะมา นมัสการและจุดประทัดถวายเสมอ

การเดินทาง อยู่ห่างจากตัวเมืองลำปางตามถนนสาย ลำปาง-งาว ประมาณ ๕๐ กิโลเมตร ระหว่างหลัก กิโลเมตรที่ ๖๔๙-๖๕๐

เจ้าพ่อประตูผา เดิมชื่อ พญาข้อมือเหล็ก เป็นผู้อยู่ ยงคงกระพันเป็นทหารเอกของเจ้าผู้ครองนครลำปาง ครั้งหนึ่งได้ต่อสู้กับข้าศึกที่ช่องประตูผาเพื่อปกป้อง นครลำปาง จนกระทั่งถูกรุมทำร้ายจนเสียชีวิตใน ลักษณะถือดาบคู่ยืนพิงเชิงเขา ด้วยเหตุนี้เอง ชาว

บ้านจึงศรัทธาและเคารพสักการะโดยตั้งศาลบูชาเป็น ที่นับถือของชาวลำปาง

แหล่งโบราณคดีค่ายประตูผา อยู่บริเวณเดียวกับ ศาลเจ้าพ่อประตูผา ถนนสายลำปาง-งาว กิโลเมตร ที่ ๔๘ ครอบคลุมพื้นที่บริเวณหน้าผาเทือกเขาหินปูน ด้านทิศตะวันออก มีภาพเขียนสีที่ยาวที่สุดในเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ อายุกว่า ๓,๐๐๐ ปี แบ่งเป็น ๗ กลุ่ม ภาพที่เหลืออยู่ ๑,๘๗๒ ภาพ ส่วนใหญ่เป็น ภาพมือ คน สิ่งของ เครื่องใช้ สัตว์ พืช และภาพเชิง สัญลักษณ์ นอกจากนี้ยังมีการขุดพบหลุมศพ โครง กระดูกมนุษย์โบราณ ภาชนะดินเผา ซึ่งปัจจุบันได้ มีการปรับทางเดินเท้าให้นักท่องเที่ยวสามารถขึ้น ไปชมได้

ค่ายฝึกการรบพิเศษประตูผา เป็นหน่วยทหารที่จัด นำเที่ยวเดินป่าเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ค่ายและบริเวณ ใกล้เคียง มีการจัดฝึกอบรมวิชาการเดินป่าและการ ดำรงชีวิตในป่า การไต่หน้าผาจำลอง การตั้งค่ายพัก แรม การเดินชมทิวทัศน์บนยอดเขา และนำชมแหล่ง โบราณคดีค่ายประตูผา สอบถามรายละเอียด โทร. ๐ ๕๔๒๔ ๗๗๑๒, ๐ ๕๔๒๒ ๕๙๔๑, ต่อ ๓๓๘๗

อุทยานแห่งชาติถ้ำผาไท มีลักษณะเป็นภูเขาสลับ ชับซ้อนปกคลุมด้วยผืนป่าอุดมสมบูรณ์ ครอบคลุม อำเภอเมืองลำปาง งาว แม่เมาะ และแจ้ห่ม จุดสูงสุด อยู่ที่ยอดดอยแม่ขวัญซึ่งมีความสูงจากระดับน้ำทะเล ปานกลาง ๑,๒๕๓ เมตร พื้นที่อุทยานๆ นี้ยังเป็นทาง น้ำไหลลงทางด้านตะวันตกสู่แม่น้ำวัง ทางด้านตะวัน ออกไหลลงสู่แม่น้ำงาว ซึ่งไหลไปบรรจบแม่น้ำยมทาง ตอนเหนือของอำเภอสอง จังหวัดแพร่

อุทยานๆ เป็นที่อยู่อาศัยของนกจำนวนมากกว่า ๕๐ ชนิด เช่น นกปีกลายสก็อต นกเขาเขียว นกเขาเปล้า ธรรมดา นกเขาเปล้าหางเข็มทางภาคเหนือ เหยี่ยว

ขาว ฯลฯ มีแมลงหลากชนิด เช่น ผีเสื้อกลางวัน ด้วง หนวดยาว กว่างดาว ด้วงดีด เป็นต้น

สถานที่น่าสนใจในอุทยานฯ

ถ้ำผาไท เป็นถ้ำขนาดใหญ่เกิดจากภูเขาหินปูนอายุ ไม่น้อยกว่าเก้าล้านปี มีความลึกจากปากถ้ำ ๑,๑๕๐ เมตร ตลอดเส้นทางได้ติดตั้งไฟฟ้าเพื่อให้สะดวกใน การเดินชมหินงอกหินย้อยที่มีอยู่มากมาย พระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ เคยเสด็จประพาส เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๙ ดังปรากฏหลักฐานพระปรมาภิไธย ย่อ ปปร. บริเวณใกล้เคียงยังมีถ้ำโจรและถ้ำเสือที่ สามารถเดินถึงกันได้

ถ้ำโจร เป็นถ้ำขนาดเล็ก ๓ ห้อง ภายในถ้ำพบม่าน หินย้อยสวยงาม

หล่มภูเขียว มีลักษณะเป็นแอ่งน้ำขนาดใหญ่อยู่บน ภูเขามีลักษณะคล้ายปล่องภูเขาไฟ น้ำในแอ่งลึก มากจนมองเห็นน้ำเป็นสีเขียว มีปลาอาศัยอยู่เป็น จำนวนมาก

น้ำตกแม่แจ้ฟ้า หรือ น้ำตกตาดเหมย ตั้งอยู่ห่างจาก บ้านทุ่งฮ้าง หมู่ที่ ๑ ตำบลทุ่งผึ้ง อำเภอแจ้ห่ม มีทาง รถยนต์เข้าไป ๘ กิโลเมตร เป็นน้ำตกที่ไหลลงแอ่ง น้ำรวม ๙ ชั้น แต่ละชั้นสวยงามด้วยสายน้ำสีเขียว มรกตซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของน้ำตกบนภูเขาหินปูน

ภาพเขียนประวัติศาสตร์บ้านห้วยหก เป็นภาพกลุ่ม คนเดินเรียงแถวในยุคสังคมเร่ร่อนมีอายุ ๒,๐๐๐-๓,๐๐๐ ปี ลักษณะของภาพเขียนดังกล่าวพบได้น้อย มากในประเทศไทย สามารถเดินทางเท้าจากหมู่บ้าน ห้วยหกระยะทาง ๓.๕ กิโลเมตร

น้ำตกแม่แก้ อยู่ห่างจากบ้านแม่แก้ ๑๘ กิโลเมตร เป็นน้ำตกขนาดใหญ่เกิดจากลำห้วยแม่แก้ ไหลผ่าน หน้าผาหินเกิดเป็นชั้นน้ำตกที่สวยงามท่ามกลางไม้ ใหญ่ร่มรื่น ถัดจากน้ำตกแม่แก้ไปอีกหนึ่งกิโลเมตร เป็น น้ำตกเกาฟุ เป็นน้ำตกที่สวยงามที่สร้างด้วย ฝีมือชาวเขาเพียงคนเดียว โดยใช้เวลาสร้างนานนับ สิบปีชื่อของน้ำตกตั้งตามชื่อชาวไทยภูเขา ชื่อ เกาฟุ อุทยานฯ มีพื้นที่กางเต็นท์และบ้านพักรับรอง ๒ หลัง พักได้ ๒๕ คน ยังไม่มีร้านอาหารบริการ นักท่องเที่ยว ต้องเตรียมอาหาร และเครื่องนอนไปเอง สอบถาม ข้อมูล โทร. ๐ ๕๔๒๒ ๐๓๖๔, ๐๘ ๓๒๐๓ ๗๓๓๐, ๐ ๒๕๖๒ ๐๗๖๐ www.dnp.go.th

การเดินทาง ใช้เส้นทางหลวงหมายเลข ๑ สาย ลำปาง-เชียงราย บริเวณหลักกิโลเมตรที่ ๖๖๕ ถึงที่ ทำการอุทยานฯ

ศูนย์ศิลปะชุมชนเมืองงาว หรือ บ้านจ้างหลวง (ช้างหลวง) ตั้งอยู่เลขที่ ๓๓ หมู่ที่ ๙ บ้านข่อย ตำบล บ้านร้อง ครูคำอ้าย เดชดวงตา สล่าแห่งเมืองลำปาง ผู้เชี่ยวชาญด้านงานไม้แกะสลัก ที่ต้องการอนุรักษ์ ศิลปะงานแกะสลัก รวมทั้งใช้เป็นที่ฝึกอบรมและ สอนงานประติมากรรมไม้แกะสลัก ให้คนรุ่นหลังได้ มิโลกาสศึกษา จึงได้จัดตั้งและรวบรวมผลงานไม้แกะ สลักที่อยู่ภายในเรือนเก็บงานแกะสลักที่เป็นเรือนไม้ หลังใหญ่ดูคล้ายช้าง แทบทุกตารางนิ้วของอาคาร หลังนี้ได้รับ การออกแบบด้วยศิลปะดูกลมกลืน ทว่าปัจจุบันถูกไฟไหม้ซึ่งส่งให้ผลงานนั้นเสียหาย ประมาณ ๕๐-๖๐ ชิ้น อย่างไรก็ตาม ครูคำอ้ายก็ยัง คงไม่ย่อท้อ สานต่องานประติมากรรมไม้แกะสลัก ต่อไป จนในที่สุดที่นี่ได้รับการจัดตั้งเป็นสถาบันจาก กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อสร้างอาชีพให้กับคนในท้อง ถิ่น ปัจจุบันมีผลงานให้ชมเพียงบางส่วน สอบถาม ข้อมูล โทร. ୦ ଝଝା୭୭ ୦୩๘୦, ୦ ଝଝ୩๖ ଝା୭୯, ଠୟ ଉଦ୍ଦଠନା ଝ୍ଲାୟ୭, ୦๘ <mark>๖๔</mark>୭୦ ଝ୦ଝ๖

การเดินทาง ใช้ทางหลวงหมายเลข ๑ (สายงาว-พะเยา) เลยตัวอำเภองาวไปประมาณ ๒๐ กิโลเมตร ศูนย์ ขอยู่ทางขวามือ ห่างจากตัวเมืองลำปาง ๑๐๓ กิโลเมตร

วัดจองคำ ตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านหวด สันนิษฐานว่าผู้ สร้างเป็นชาวไทยใหญ่และสร้างตามแบบศิลปะไทย ใหญ่ (เงี้ยว) ตัววิหารหลังเดิมได้ถูกถอดแบบไปตั้งไว้ ที่เมืองโบราณ บางปู จังหวัดสมุทรปราการ วิหารหลัง ปัจจุบันได้สร้างขึ้นตามแบบฉบับของเดิมทุกประการ โดยสล่าช่างชาวพม่า วัดจองคำได้รับการสถาปนาขึ้น เป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดสามัญ พ.ศ. ๒๕๔๙ เนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรง ครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี

อำเภอแจ้ห่ม

วัดอักโขชัยคีรี จุดเด่นของวัดนี้มีปรากฏการณ์เงา สะท้อนพระเจดีย์เป็นภาพสีเช่นเดียวกับวัดพระธาตุ จอมปิง เงาพระเจดีย์จะปรากฏอยู่ตรงที่เดิมไม่เคลื่อน ย้ายตลอดทั้งวันตราบเท่าที่ยังมีแสงสว่าง นอกจากนี้ ภายในโบสถ์ยังเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปยืนองค์ ใหญ่ "พระศากยมุณีคีรีอักโข" มีความสูง ๕ วา ๒ ศอก เป็นพระพุทธรูปเก่าแก่ที่เคารพของชาวแจ้ห่ม โบสถ์เปิดเวลา ๐๗.๐๐-๑๗.๐๐ น. สำหรับผู้ที่สนใจ ศิลปะท้องถิ่น ทางด้านหลังโบสถ์ยังมีสัตภัณฑ์ไม้ไผ่ พุทธศตวรรษที่ ๒๕ สำหรับจุดเทียนบูชาพระประธาน และธรรมมาสน์ไม้ไผ่ศิลปะล้านนาที่สามารถเข้าชมได้

การเดินทาง ใช้ทางหลวงหมายเลข ๑๐๓๕ (ลำปาง-แจ้ห่ม) บริเวณกิโลเมตรที่ ๕๐-๕๑ วัดอยู่ด้านซ้ายมือ มีทางขึ้น ๒ ทางคือ ทางเดินขึ้นบันไดด้านหน้าหรือขับ รถขึ้นทางถนนด้านหลัง

วัดพุทธบาทสุทธาวาส

อนุสาวรีย์เจ้าพ่อพญาคำลือ สร้างขึ้นเพื่อเป็นการ เทิดพระเกียรติและเป็นที่เคารพสักการะบูชาเจ้าผู้ ครองเมืองแจ้ห่มในอดีต เจ้าพ่อพญาคำลือเป็นเจ้า เมืองที่มีความกล้าหาญปกครองเมืองด้วยความรัก และเมตตา

วัดพุทธบาทสุทธาวาส เดิมชื่อ วัดเฉลิมพระ เกียรติพระจอมเกล้าราชานุสรณ์ (วัดพระบาทปู่ ผาแดง) หรืออีกชื่อที่ชาวบ้านนิยมเรียกกัน คือ "ดอยปู่ยักษ์ (ดอยพระบาทปู่ผาแดง)" ด้วยความ งดงามของทัศนียภาพจึงทำให้ได้รับการยกย่องเป็น แหล่งท่องเที่ยว "Unseen Thailand" วัดนี้มีรอย พระพุทธบาทของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจารึก ไว้บนแผ่นหินขนาดใหญ่ และมีถ้ำผาสวรรค์ ปล่องลม มหัศจรรย์มีลายหินงาม เตาหินปูนแบบโบราณ และ เมืองโบราณชื่อเมืองวิเชตนครอยู่บริเวณใกล้เคียง วัดนี้แบ่งออกเป็น 2 ชั้น คือ วัดในบริเวณชั้นล่าง นัก ท่องเที่ยวสามารถขับรถไปจอดในบริเวณหน้าวัดได้ ส่วนวัดบริเวณชั้นบน ตั้งอยู่บนยอดเขา หากต้องการ เที่ยวชมในจุดนี้ นักท่องเทียวต้องขับรถขึ้นไประยะ ทางประมาณ 3 กิโลเมตร ต่อจากนั้นเดินเท้าขึ้นเขา ด้วยระยะทางประมาณ 1 กิโลเมตร

การเดินทาง จากตัวเมืองลำปางใช้ทางหลวงหมายเลข 1035 ไปอำเภอแจ้ห่ม จากตัวมืองแจ้ห่ม ระยะทาง ประมาณ 1 กิโลเมตร มีทางแยกด้านซ้ายมือ ให้ สังเกตุชุ้มประตูเข้าหมู่บ้านเหล่ายาว ต่อจากนั้นให้ เลี้ยวเข้าไปด้วยระยะทางประมาณ 200 เมตร ก็จะ เจอทางไปวัด อยู่ทางซ้ายมือ

อำเภอแม่เมาะ

เหมืองแม่เมาะ เป็นเหมืองถ่านหินลิกในต์ที่ใหญ่ที่สุด ในประเทศไทย ค้นพบเมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๐ มีปริมาณ ถ่านหิน ๖๓๐ ล้านตัน อายุประมาณ ๔๐ ล้านปี และ คาดว่าสามารถนำมาใช้ได้อีก ๕๐ ปี บริเวณเหมือง มีโรงไฟฟ้าที่ใช้ถ่านหินเป็นเชื้อเพลิงตั้งอยู่หลายโรง ไม่อนุญาตให้นักท่องเที่ยวลงไปในบริเวณขุดเจาะ เพราะอาจเกิดอันตรายจากวัตถุระเบิดที่ใช้ทำเหมือง ได้ แต่การไฟฟ้าฝ่ายผลิต (กฝผ.) ได้จัดทำสวนหย่อม ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ เป็นจุดชมวิวสำหรับนักท่อง เที่ยวซึ่งสามารถมองเห็นการทำงานของรถขุดเจาะ ถ่านหินได้เป็นมุมกว้าง

สถานที่บ่าสนใจภายในเหมือง

พิพิธภัณฑ์ศูนย์ถ่านหินลิกในต์ศึกษา เป็นพิพิธภัณฑ์ ที่มีความทันสมัยที่ให้ความรู้ทางธรณีวิทยาบริเวณ เหมืองแม่เมาะ รวมทั้งประวัติความเป็นมาของ เหมืองและเทคโนโลยีการผลิตไฟฟ้า โดยนำเสนอผ่าน ภาพยนตร์ ๓ มิติและเทคโนโลยีล้ำสมัย เปิดบริการ ทุกวัน หยุดวันจันทร์ วันละ ๔ รอบ เวลา ๐๙.๐๐ น. ๑๐.๓๐ น. ๑๓.๐๐ น. และ ๑๔๓๐ น. สอบถาม ข้อมูล โทร. ๐ ๕๔๒๕ ๔๙๕๐-๕

สวนพฤกษชาติ เป็นสวนสาธารณะที่ประดับด้วย พรรณไม้สวยงาม ภายในสวนยังเป็นที่ประดิษฐาน พระบรมราชานุสาวรีย์รัชกาลที่ ๗ ผู้ซึ่งโปรดเกล้าฯ ให้สงวนแหล่งถ่านหินที่แม่เมาะเอาไว้

เหมืองแบ่เบาะ

วัดพระธาตุดอยพระฌาน

จุดชมวิวและทุ่งบัวตอง เป็นภูเขาเทียมที่เกิดจาก การนำดินในบ่อเหมืองมากองเก็บไว้ โดยบนยอดดอย มีสวนเฉลิมพระเกียรติ ๘๔ พรรษา เป็นจุดชมวิวที่ สามารถมองเห็นทัศนียภาพสวยงาม รวมทั้งทุ่งบัวตอง ซึ่งจะออกดอกสีเหลืองสดใสในช่วงเดือนพฤศจิกายน ถึงกลางเดือนกับวาคม

ลานสไลเดอร์ เป็นลานพื้นหญ้าที่เทลาดลงสู่บริเวณ สนามกอล์ฟ อยู่บริเวณหน้าอาคาร จุดชมวิวของสวน พฤกษชาติ นักท่องเที่ยวสามารถนำกล่องหรือแผ่น รอง สไลด์ลงตามลานพื้นหญ้าเพื่อความสนุกสนาน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ไม่ควรพลาด โดยสามารถเช่าแผ่น รองลื่นได้บริเวณหน้าพิพิธภัณฑ์

นอกจากนี้ ยังมีบ้านพักรับรองของ กฟผ. แบบ บังกะโล จำนวน ๑๔ ห้อง ราคา ๖๐๐ บาท และ แบบห้องพักจำนวน ๒๐ ห้อง ราคา ๔๐๐ บาท สนาม ซ้อมกอล์ฟ สนามกอล์ฟ ขนาด ๘ หลุม และสโมสร สอบถามได้ที่ ฝ่ายประชาสัมพันธ์โรงไฟฟ้าแม่เมาะ โทร. ๐ ๕๔๒๕ ๔๙๙ http://maemohmine.egat. co.th

การเดินทาง ใช้ถนนสายลำปาง-เด่นชัย ประมาณ ๑๐ กิโลเมตร จากนั้นแยกซ้ายประมาณ ๑๐ กิโลเมตร หรือเช่ารถสองแถวบริเวณตลาดบริบูรณ์ในตัวเมือง หรือที่สี่แยกร้านขายยาไทยโอสถ ถนนทิพวรรณ ใช้ เวลาเดินทาง ๓๐ นาที

ผาหอบ เป็นธารน้ำกลางผาสูง มีวิวที่สวยงาม มี บันไดหิน ร้านอาหารขายข้างล่าง กิจกรรมภายใน ผาหอบประกอบด้วยการพายเรือคายัค ล่องแพชม ถ้ำ ค่าบริการคนละ ๕๐ บาทพร้อมชูชีพ มีทุ่นกั้น บริเวณเล่นน้ำไว้ ควรปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดเพื่อ ความปลอดภัย

การเดินทาง เข้าทางซอยไปรษณีย์แม่เมาะ ผ่าน วิทยาลัยการจัดการแม่เมาะ ข้ามทางรถไฟ และเลี้ยว ไปตามทางมีป่ายบอก

อำเภอแม่ทะ

วัดพระธาตุดอยพระฌาน อยู่ตำบลป่าตัน เป็นวัด ที่ตั้งอยู่บนดอยพระฌาน มองเห็นวิวทิวทัศน์และ ทัศนียภาพที่สวยงามของอำเภอแม่ทะ เห็นทิวเขา ตันไม้ที่เขียวขจีได้รอบทิศในช่วงฤดูฝนและฤดูหนาวในช่วงเวลาเช้าสามารถเห็นทะเลหมอกอันงดงามได้อีกด้วย

การเดินทาง จากอำเภอเมืองลำปาง ใช้เส้นทาง ลำปาง – แม่ทะ ตรงทางแยกบ้านพ่อน เข้าสู่อำเภอ แม่ทะ เจอชอยเข้าหมู่บ้านป่าตันให้เลี้ยว แล้วมุ่งหน้า สู่ตำบลป่าตัน อำเภอแม่ทะ เจอทางแยกวัดป่าตัน หลวงให้ตรงไปก็มีป้ายบอกไปวัดพระธาตุดอยพระ ฌาน ทางขึ้นไปชมพระธาตุเป็นทางขึ้นเขาคดเคี้ยว แต่ไม่ถึงกับชันมาก ถนนลาดยางตลอดสายรถทุก ชนิดสัญจรได้ แต่ระหว่างที่ผ่านไปยังหมู่บ้านเส้นทาง อาจมีขรุขระเล็กน้อย วัดมีพื้นที่ ๒ ส่วน คือ พื้นที่ ด้านล่างซึ่งเป็นตัววัด และพื้นที่บนยอดเขาเป็นที่ตั้ง ของพระธาตุซึ่งต้องขับรถต่อไปจากตัววัดประมาณ ๔-๕ กิโลเมตร

สะพานบุญไม้ไผ่วัดพระธาตุสันดอนหรือขัวแตะ อยู่ ที่บ้านวังเงิน เป็นสะพานไม้ไผ่ที่ทอดยาว ๓๖๐ เมตร ผ่านทุ่งนาของชาวบ้าน เริ่มต้นจากบริเวณจุดพักรถ ริมถนนสาย ๑๑ ลำปาง-เด่นชัย เชื่อมต่อกับทางทิศ ตะวันออก บริเวณบันไดนาคของวัดพระธาตุสันดอน สะพานบุญสร้างขึ้นในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งชาวบ้านได้บริจาคที่นาและไม้ไผ่เพื่อสร้างสะพาน ให้เดินไปยังวัดพระธาตุสันดอน ได้ง่ายขึ้น

บ้านแกะสลัก ตั้งอยู่ที่บ้านหลุก ตำบลนาครัว มีการ แกะสลักไม้ตั้งแต่อดีตสืบเนื่องมาถึงปัจจุบัน เป็นการ สืบสานวิธีการใช้มีดและสิ่วแกะสลักรวมถึงความ เชื่อ ความคิดที่ถ่ายทอดออกมาเป็นลวดลายต่าง ๆ ลงบนแผ่นไม้ด้วยฝีมืออันประณีต มีรูปแบบที่ทัน สมัย แต่ก่อนเป็นการทำโดยใช้เวลาว่างจากการทำ นา แต่ปัจจุบันได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวมาก ขึ้น จึงได้ผลิตออกจำหน่ายเป็นอุตสาหกรรมภายใน หมู่บ้าน

การเดินทาง จากสถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดลำปาง ไปตามเส้นทางอำเภอแม่ทะ ใช้เส้นทางหมายเลข ๑๐๓๖ ประมาณ ๒๕ กิโลเมตร ถึงตัวอำเภอแม่ทะ ต่อด้วยทางหลวงหมายเลข ๑๑ ถึงทางแยกที่ทำการ ตำรวจตำบลแม่ทะ ให้เลี้ยวซ้ายตามหมายเลข ๑๐๓๖ อีกครั้ง ระยะทาง ๓ กิโลเมตร โรงพยาบาลแม่ทะ ตรงไปเจอวัดบ้านหลุก บ้านแกะสลักอยู่ทางซ้ายมือ

อำเภอสบปราบ

อุทยานแห่งชาติดอยจง

อยู่ในเขตอำเภอสบปราบ อำเภอเถิน อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง และอำเภอลี้ จังหวัดลำพูน มีสิ่งที่น่า สนใจคือ

-ยอดดอยจง ดอยที่สูงที่สุดและเคยเป็นสถานี โทรคมนาคมของกองทัพอากาศมาก่อน ทว่าหลัง จากที่กองทัพอากาศสร้างสถานีเรดาร์ที่ยอดดอยอิน ทนนท์ จึงได้ยกเลิกสถานีแห่งนี้ไป อุทยานฯจึงเข้ามา ดูแลต่อ และจัดเจ้าหน้าที่ประจำอยู่ทุกวัน เมื่อมองลง ไปจะเห็นผืนนาอันกว้างใหญ่ของอำเภอสบปราบและ อำเภอเกาะคา อีกทั้งบนสันเขายังปกคลุมไปด้วยป่า ก่อสลับต้นสนเป็นระยะ ซึ่งพื้นล่างเต็มไปด้วยต้น กระเจียวที่ออกดอกสีชมพูในช่วงต้นฤดูฝนและในช่วง เดือนตุลาคมถึงมกราคมจะมีกล้วยไม้ฟ้ามุ่ย ซึ่งมีสีสัน สวยสดงดงาม และเป็นดอกไม้ที่ทางอุทยานฯ นำไป ใช้เป็นสัญลักษณ์ การเดินทางขึ้นยอดดอยจงนั้น ต้อง ติดต่อเจ้าหน้าที่นำทาง เตรียมเสบียง เต็นท์ ถุงนอน และสัมภาระส่วนตัวไปเอง ควรมีเวลา ๒ วัน โดยคืน แรกพักที่สันปาเกี๊ยะ ซึ่งเป็นปาสนสองใบและสนสาม ใบ รุ่งเช้าเดินขึ้นสู่ยอดดอย และคืนที่สองพักบนยอด ดอยจง แล้วเตรียมตัวกลับในช่วงสาย

-*ผากาน* อยู่ห่างจากยอดดอยจงประมาณ ๒ กิโลเมตร เป็นเส้นทางที่เหมาะสำหรับดูนก แต่ด้วยสภาพเป็น ผาหินปุนแหลมคม การปืนขึ้นต้องใช้ความระมัดระวัง อย่างสูง เมื่อขึ้นไปถึงแล้วจะมองเห็นผืนป่าและทิวเขา ทอดตัวยาว ส่วนทางด้านหลังมองเห็นยอดดอยจง อยู่ สูงกว่าระดับสายตา

-จุดชมทิวทัศน์ป่าแม่อาบ อยู่บริเวณสองข้างถนนสาย เถิน-ลี้ หลักกิโลเมตรที่ ๑๓-๒๖

-*น้ำตกแม่งาช้าง* อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานฯ ประมาณ ๒ กิโลเมตร ในท้องที่ตำบลนายาง อำเภอ สบปราบ เป็นน้ำตกขนาดเล็กสูงประมาณ ๑๒ เมตร มีน้ำเฉพาะฤดูฝน

-*น้ำตกตาดปู่หล้า* อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานฯ ๑ กิโลเมตร ในท้องที่ตำบลนายาง อำเภอสบปราบ เป็น น้ำตกขนาดเล็ก ๒ ชั้น มีน้ำเฉพาะฤดูฝน

-*ผาข้าง* อยู่ตรงข้ามที่ทำการอุทยานฯ เป็นภูเขาลูก เล็กๆ ริมอ่างเก็บน้ำห้วยแม่ยอง เมื่อมองจากผาข้าง ลงมา จะเห็นอ่างเก็บน้ำ ที่ทำการอุทยานาและทิว เขาสลับซับซ้อน

-*ถ้ำและน้ำตกอื่นๆ* ที่สำรวจพบแต่ยังไม่ได้พัฒนาเป็น แหล่งท่องเที่ยว เช่น น้ำตกห้วยแม่ปู น้ำตกห้วยค่าง ผายอง ถ้ำหัวยแดง ถ้ำกันหอย และถ้ำแบ่เก่ง

การเดินทาง ใช้ทางหลวงหมายเลข ๑ ถนนพหลโยธิน ถึงที่ว่าการอำเภอสบปราบ แล้วเลี้ยวขวาไปตาม ถนนกรมโยธาธิการสายบ้านหล่าย-บ้านแก่น เมื่อ ถึงบ้านนาไม้แดง จากถนนพหลโยธินประมาณ ๘ กิโลเมตร ให้เลี้ยวซ้ายไปอีก ๕ กิโลเมตร จะถึงที่ ทำการอุทยานแห่งชาติดอยจง รวมระยะทางจาก อำเภอเมืองลำปางถึงที่ทำการอุทยานฯ ๖๘ กิโลเมตร

้อำเภอเถิน

<mark>อุทยานแห่งชาติแม่วะ</mark> มีลักษณะเป็นเทือกเขาสูง ติดต่อกัน โดยมีดอยตาจี่เป็นยอดเขาสูงสุดซึ่งมีความ สูงประมาณ 1,027 เมตรจากระดับน้ำทะเลและมี สภาพป่าแตกต่างกันไปตามระดับความสูงของพื้นที่ โดยพบทั้งป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง ป่าสนเขา และ ดิบแล้ง ที่นี่จัดว่าเป็นอุทยานแห่งชาติที่มีต้นไม้ขนาด ใหญ่และพืชสมุนไพรอุดมสมบูรณ์ รวมทั้งกล้วยไม้ และดอกไม้นานาชนิด และยังพบความหลากหลาย ทางกายภาพ ทั้งชนิดของดินและสภาพป่าซึ่งทำให้ มีสัตว์และพืชต่างๆ อย่างหลากหลายตามไปด้วย สัตว์ที่น่าสนใจคือ กิ้งก่าบิน ซึ่งปัจจุบันพบเห็นได้ยาก แล้ว

สถานที่น่าสนใจในอุทยานฯ

น้ำตกแม่วะ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๗ บ้านน้ำดิบ ตำบลแม่วะ พื้นที่โดยรอบเป็นภูเขาสูงชัน มีดอยแปลหลวงเป็นต้น กำเนิดของน้ำตกและไหลลงสู่แม่น้ำวัง น้ำตกมี ๗ ชั้น แต่ละชั้นมีความสวยงามแตกต่างกัน มีทางเดิน ได้สะดวกขึ้นไปถึงแค่ชั้นที่ ๓ ระยะทาง ๗๐๐ เมตร ชั้นที่สูงที่สุดคือชั้น ๖ มีชื่อว่า ตาดหลวง มีความสูง ประมาณ ๑๐๐ เมตร จากนั้นทางเริ่มสูงชันขึ้นไป จนถึงชั้นที่ ๗ รวมระยะทาง ๒.๒ กิโลเมตร

การเดินทาง ใช้ทางหลวงหมายเลข ๑ ผ่านอำเภอ แม่พริก ประมาณกิโลเมตรที่ ๕๐๐ มีทางแยกเข้า สู่ที่ทำการอุทยานฯ ๖ กิโลเมตร จะถึงหน่วยพิทักษ์ อุทยานแห่งชาติที่ มว.๑ (น้ำตกแม่วะ) น้ำตกอยู่ห่าง ไปอีก ๒๐๐ เมตร

นอกจากนี้ยังมี เส้นทางศึกษาธรรมชาติ เป็นทางเดิน ขึ้นเขาผ่านป่าเต็งรังและป่าเบญจพรรณ แล้วเดินขึ้น สันเขาผ่านจุดชมทิวทัศน์ไปจนพบน้ำตกชั้นที่ ๗ รวม ระยะทาง ๖ กิโลเมตร เหมาะสำหรับการเดินชมป่า เปลี่ยนสีในช่วงฤดูแล้ง

ถ้ำน้ำผ่าผางาม ตั้งอยู่ในเขตบ้านวังสำราญ ตำบล พระบาทวังตวง อำเภอแม่พริก เป็นถ้ำหินปูนขนาด ใหญ่ มีทางวกไปวนมาและมีความลึกมาก ภายในถ้ำ มีน้ำไหลผ่าน และมีหินงอกหินย้อยที่สวยงาม

ถ้ำพระเจดีย์ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๗ บ้านน้ำดิบ ตำบลแม่วะ เป็นถ้ำหินปูนขนาดกลาง ภายในถ้ำมีหินงอกรูปทรง เจดีย์และรูปอ่างเก็บน้ำอยู่บนพื้น ราษฎรบ้านน้ำดิบ ได้ร่วมกันพัฒนาให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว นอกจาก นั้นยังมีถ้ำอีกหลายแห่งซึ่งอยู่ห่างจากบ้านน้ำดิบ ประมาณ ๓ กิโลเมตร

อุทยานฯ มีบ้านพักจำนวน ๓ หลัง พักได้ ๖ คน ราคา ๑,๘๐๐ บาท/หลัง/คืน และมีเต็นท์ไว้บริการ สอบถามข้อมูลที่อุทยานแห่งชาติแม่วะ ตำบลแม่วะ (ปท.แม่วะ) อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง สำนักงาน อุทยานแห่งชาติแม่วะ โทร. ๐๘ ๑๑๑๒ ๒๘๕๕, กรุงเทพฯ โทร. ๐ ๒๕๖๒ ๐๗๖๐ www.dnp.go.th

การเดินทาง จากลำปางใช้ทางหลวงหมายเลข ๑ เลยอำเภอเถิน ๑๗ กิโลเมตร ถึงหลักกิโลเมตรที่ ๔๙๗-๔๙๘ มีทางแยกขวามือข้างโรงเรียนแม่วะวิทยา เข้าไป ๕ กิโลเมตร ทางแยกซ้ายมือเป็นทางคอนกรีต ไปที่ทำการอุทยานแห่งชาติแม่วะ ซึ่งอยู่ใกล้กับอ่าง

เก็บน้ำของหมู่บ้าน หากโดยสารรถประจำทางต้อง ลงที่ป้อมตำรวจแม่วะ แล้วนั่งมอเตอร์ไซต์รับจ้าง เข้าอุทยานๆ

อ่างเก็บน้ำแม่มอก ตำบลเวียงมอก เป็นอ่างเก็บ น้ำขนาดใหญ่ในโครงการพระราชดำริ มีเนื้อที่ ๑๖ ตารางกิโลเมตร กว้าง ๒ กิโลเมตร สันเขื่อนยาว ๑.๙ กิโลเมตร บรรยากาศร่มรื่นเขียวชอุ่มด้วยต้นไม้ตลอด ทาง อ่างเก็บน้ำแม่มอกเป็นเขื่อนทำนบดินส่งน้ำเพื่อ การเกษตรและอุปโภคบริโภคแก่อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัยและอำเภอเถิน จังหวัดลำปาง บริเวณ อ่างเก็บน้ำ มีบ้านพักรับรอง ผู้สนใจติดต่อโครงการ หลวงชลประทานลำปาง โทร. ๐ ๕๔๒๒ ๗๒๑๑-๒ สำนักงานจังหวัดลำปาง โทร. ๐ ๕๔๒๖ ๕๐๑๔ โทรสาร ๐ ๕๔๒๖ ๕๐๑๔

อำเภอแม่พริก

วัดพุทธบาทวังตวง เป็นวัดคู่บ้านคู่เมืองและเป็นที่ เคารพสักการะของชาวอำเภอแม่พริก มีปูชนียสถาน ที่สำคัญ คือ รอยพระพุทธบาทสองรอย ประดิษฐาน อยู่บนยอดดอยที่มีความสูงประมาณ ๘๐ เมตร จาก ระดับแม่น้ำวัง ชื่อของวัดแยกตามศัพท์ได้สองความ หมาย คือ พระพุทธบาท หมายถึง รอยพระพุทธบาท ของพระพุทธเจ้า และคำว่า วังตวง หมายถึง วังน้ำวน อยู่ริมฝั่งแม่น้ำวังติดกับวัดพระพุทธบาทวังตวง และ อีกความหมายหนึ่งหมายถึงรองรับสิ่งที่ไหลมา เทลง มา (เช่น ภาษาถิ่นว่าเอาโอ่งมาตวงน้ำฝน) อีกอย่าง หนึ่งคำว่า "ตวง" มีผู้สันนิษฐานว่าเพี้ยนมาจากคำ ว่า "ตัวง" ซึ่งเป็นภาษาถิ่นแปลว่า "ดิ้น" หรือพลิก ตัว (ฉะนั้นคำว่า "วังตวง" จึงมีความหมายว่าวังน้ำวน ที่รองรับน้ำที่ไหลเทลงมา จากดอยพระบาทและอีก ความหมายหนึ่งหมายถึง วังน้ำวนที่มีพญานาคพลิก ตัวไปมา ดังตำนานเล่าสืบต่อกันมา) มีเทศกาลสรง น้ำในช่วงปลายเดือนเมษายนทุกปี

อำเภอเสริมงาม

สูนย์ศิลปาชีพแม่ต่ำ เป็นโครงการในพระราชดำริ ก่อสร้างขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๒๗ อยู่ห่างจากตัวเมือง ๓๐ กิโลเมตร มีกิจกรรมหลัก ๆ คือ

- การปลูกป่า การอนุรักษ์พันธุ์ไม้ การเพาะปลูกกล้า ไม้ และการป้องกันรักษาพันธุ์สัตว์ป่าในพื้นที่รับผิด ชอบ การป้องกันไฟป่า และการตระเวนป้องกันผู้ ลักลอบตัดไม้ทำลายป่า
- กิจกรรมด้านเกษตรกรรม มีแปลงสาธิตการเกษตร ให้ราษฎรได้ดูเป็นตัวอย่าง มีการแจกพันธุ์พืชและ สัตว์ให้ทดลองปลูกและเลี้ยง
- งานหัตถกรรม เช่น เครื่องปั้นดินเผา เซรามิก การ ทอผ้าฝ้ายและผ้าไหม การแกะสลัก ปลูกหม่อนเลี้ยง ไหม พร้อมกับนำออกจำหน่ายเป็นรายได้เสริม

อำเภอเกาะคา

วัดพระธาตุลำปางหลวง ตั้งอยู่ตำบลลำปางหลวง วัดนี้มีมาตั้งแต่สมัยพระนางจามเทวี ราวปลายพุทธ ศตวรรษที่ 20 นอกจากเป็นวัดไม้ที่มีความสมบูรณ์ ที่สุดแห่งหนึ่งของไทยซึ่งงดงามด้วยสถาปัตยกรรม เก่าแก่แล้ว พระธาตุลำปางหลวงยังเป็นพระธาตุ ประจำปีเกิดของคนปีฉลู ด้วยเริ่มสร้างในปีฉลูและ เสร็จสิ้นในปีฉลูเช่นเดียวกัน มีสิ่งที่น่าสนใจ ดังนี้

พระธาตุลำปางหลวง มีฐานเป็นบัวลูกแก้ว ส่วนองค์ พระธาตุเป็นทรงกลมแบบล้านนา ภายนอกบุด้วย ทองจังโก ยอดฉัตรทำด้วยทองคำ มีลายสลักดุนเป็น ลวดลายประจำยามแบบต่าง ๆ ลักษณะเจดีย์แบบ นี้เป็นต้นแบบของพระธาตุหริภุญไชยและพระบรม ธาตุจอมทองด้วย ภายในองค์พระเจดีย์บรรจุพระ เกศา พระอัฐิธาตุจากพระนลาฎข้างขวา พระศอด้าน หน้าและด้านหลัง บริเวณรั้วทองเหลืองรอบองค์พระ

ธาตุมีรูกระสุนปืนที่หนานทิพย์ช้างต่อสู้กับท้าวมหา ยศปรากฏอยู่

วิหารหลวง เป็นวิหารขนาดใหญ่ที่สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๐๑๙ โดยเจ้าหมื่นคำเป็ก ภายในมีชุ้มปราสาททอง เป็นที่ประดิษฐานพระเจ้าล้านทอง ด้านหลังเป็นที่ประดิษฐานพระเจ้าทันใจ บนแผงไม้คอสองมีภาพ จิตรกรรมเก่าแก่งดงามเรื่องทศชาติและพรหมจักร

วิหารพระพุทธ เดิมเป็นวิหารเปิดโล่งหน้าบันเป็น ลายดอกไม้ติดกระจกสี มีอายุไม่ต่ำกว่า ๗๐๐ ปี

วัดพระธาตุลำปางหลวง

ภายในประดิษฐานพระประธานเป็นพระพุทธรูปปาง มารวิชัยขนาดใหญ่ ตัวอาคารก่ออิฐถือปูน ศิลปะ เชียงแสน และยังปรากฏเงาพระธาตุภายในวิหาร อีกด้วย

เมื่อหันหน้าเข้าหาวิหารหลวง ด้านขวามือ คือ วิหาร น้ำแต้ม หรือวิหารภาพเขียนสี "แต้ม" แปลว่า ภาพ เขียน สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๐๔๔ เป็นวิหารเก่าที่ภายใน เปิดโล่งไม่มีเพดาน คงรูปแบบของสถาปัตยกรรม ไทยที่งดงาม กำแพงด้านพระประธานเขียนภาพลาย ทองบนพื้นรักแดง มีภาพจิตรกรรมศิลปะล้านนาบน แผงไม้คอสองที่เก่าแก่ และหลงเหลือเพียงแห่งเดียว ในเมืองไทย ปัจจุบันภาพเขียนลบเลือนไปมากและ ประดิษฐานพระพุทธรูปสัมฤทธิ์ปางมารวิชัย หน้าตัก กว้าง ๑.๒๕ เมตร สูง ๑.๒๕ เมตร

ชุ้มพระบาท สร้างครอบพระพุทธบาทไว้ ฐานก่อขึ้น เป็นชั้นคล้ายฐานเจดีย์ สร้างเมื่อ พ.ศ. ๑๙๙๒ ภายใน มองเห็นแสงหักเห ปรากฏเป็นเงาพระธาตุและพระ วิหารในด้านมุมกลับ แต่ไม่อนุญาตให้ผู้หญิงเข้า

วัดเสลารัตนฺปพพตาราบ

กุฏิพระแก้ว เป็นที่ประดิษฐานพระแก้วมรกต มีอายุ ไม่ต่ำกว่า ๔๐๐ ปี

วิหารพระเจ้าศิลา เป็นที่ประดิษฐานพระเจ้าศิลา ซึ่งเป็นพระพุทธรูปที่เก่าแก่ที่สุดในกรุงละโว้ เมื่อ พ.ศ. ๑๒๗๕ พระราชบิดาของพระนางจามเทวี พระราชทานให้และประดิษฐานไว้ ณ ที่แห่งนี้

พิพิธภัณฑ์ รวบรวมศิลปวัตถุจากที่ต่าง ๆ ที่หาชมได้ ยาก เช่น สังเค็ด ธรรมาสน์ คานหาบ ตู้พระไตรปิฎก เป็นต้น

นอกจากนี้วัดพระธาตุลำปางหลวงยังเป็นที่ ประดิษฐาน "พระแก้วดอนเต้า" (พระแก้วมรกต) พระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมืองของจังหวัดลำปาง เป็น พระพุทธรูปปางสมาธิ ศิลปะล้านนาสลักด้วยหยกสี เขียว มีงานนมัสการพระแก้วดอนเต้าในวันเพ็ญเดือน ๑๒ ของทุกปี วัดพระธาตุลำปางหลวงเปิดทุกวัน เวลา ๑๗.๓๐-๑๗.๐๐ น.

การเดินทาง ใช้ถนนสายลำปาง-เถิน ถึงหลักกิโลเมตร ที่ ๕๘๖ เลี้ยวเข้าไปจนถึงที่ว่าการอำเภอเกาะคา จาก นั้นเลี้ยวขวาไปอีก ๒ กิโลเมตร ถึงทางแยกเข้าไปอีก ๑ กิโลเมตร หรือ นั่งรถสองแถวสีฟ้าที่ถนนรอบเวียง รวมระยะทางจากตัวเมืองลำปาง ๑๘ กิโลเมตร

วัดเสลารัตนปัพพตาราม หรือ วัดไหล่หินแก้วช้าง ยืน ตั้งอยู่ตำบลไหล่หิน มีพระวิหารเก่าแก่ฝีมือช่าง เชียงตุงเป็นศิลปะแบบล้านนาไทย ประดับลวดลาย

วัดพระธาตุจอมปิง

งดงามทั้งหลัง โดยเฉพาะส่วนหน้าบัน และซุ้มประตู ที่มีการก่ออิฐถือปูนประดับรูปสัตว์ศิลปะล้านนาแท้ ภายในวิหารนอกจากจะมีพระประธานแล้วยังมีรูป ้ปั้นพระมหาเกสระปัญโญภิกขุ ขนาดเท่ารูปจริงซึ่ง ปั้นด้วยฝีมือของท่านเอง นอกจากนี้ พระเจดีย์ของวัด ไหล่หินยังก่อสร้างตามแบบศิลปะล้านนา ซึ่งได้บรรจ พระบรมสารีริกธาตุของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ เจ้า สำหรับคันทวยที่โรงธรรมก็ยังคงเป็นศิลปะล้าน นาเช่นกัน กล่าวคือ เป็นรูปคล้ายแผ่นไม้สามเหลี่ยม ขนาดใหญ่ แล้วฉลุลายให้โปร่งลอยตัวเป็นรูปต่างๆ กันออกไป เช่น รูปนาค รูปหนุมาน รูปลายเครือเถา กายใบบริเวณวัดจะที่หอพิพิธภัณฑ์โบราณล้าบบาวัด ไหล่หิน เป็นที่เก็บหอพระแก้ว ซุ้มพระพิมพ์ อาวุธ โบราณ และที่โรงธรรมมีใบลานอายุเกินกว่า ๕๐๐ ปี จาร (การใช้เหล็กแหลมเขียน) เป็นภาษาบาลีด้วย อักจรไตเหมือ

การเดินทาง จากที่ว่าการอำเภอเกาะคาเข้าทางเดียว กับวัดพระธาตุลำปางหลวง ๑ กิโลเมตร และแยกซ้าย อีก ๖ กิโลเมตร

วัดพระธาตุจอมปิง ตั้งอยู่หมู่ที่ ๕ บ้านจอมปิง ตำบล นาแก้ว เป็นวัดโบราณที่มีตำนานการสร้างมาตั้งแต่ สมัยพระเจ้าติโลกราชแห่งอาณาจักรล้านนา โดย ความโดดเด่นของวัดนี้ คือมหัศจรรย์แห่งเงาสะท้อน ของพระธาตุกลับหัว ผ่านรูเล็กๆ บนหน้าต่างที่เผย ความงามให้เห็นบนพื้นภายในพระอุโบสถตลอดเวลา ในช่วงที่มีแสงสว่างทั้งกลางวันและกลางคืน นอกจาก นี้ยังมีวัตถุโบราณต่างๆ ที่ขุดพบภายในบริเวณวัดซึ่ง นำมาจัดแสดงให้ได้ศึกษาเรียนรู้

การเดินทาง ใช้เส้นทางเดียวกับวัดพระธาตุลำปาง หลวง แล้วแยกซ้ายตรงที่ว่าการอำเภอไปอีก ๑๗ กิโลเมตร โป่งน้ำร้อน ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑ บ้านโป่งร้อน ตำบลใหม่ พัฒนา เป็นโป่งน้ำร้อนที่มีอุณหภูมิสูงมากสามารถ ต้มไข่สุกได้ อยู่ในความดูแลของ อบต. มีการจัดระบบ สิ่งแวดล้อมและปรับปรุงภูมิทัศน์สวยงาม เปิดบริการ ห้องอาบน้ำแร่และห้องแช่น้ำร้อน เป็นสัดส่วนถูก สุขลักษณะ ตั้งแต่เวลา ๐๗.๐๐-๑๘.๐๐ น. สอบถาม ข้อมูล โทร. ๐ ๕๔๒๑ ๖๙๑๙, ๐ ๕๔๓๑ ๒๒๕๔

การเดินทาง ใช้ถนนสายเกาะคา-ห้างฉัตร ห่างจาก ตัวอำเภอเกาะคา ๑๒ กิโลเมตร

ฟาร์มแกะฮักยู ตั้งอยู่เลขที่ ๓๔๒ หมู่ที่ ๒ ถนน พหลโยธิน ตกแต่งสถานที่ได้น่ารักและสวยงาม มีมุม ให้นักท่องเที่ยวได้ถ่ายภาพ นอกจากนี้ มีโซนของร้าน ค้าที่เน้นขายผลิตภัณฑ์จากนมแกะเป็นส่วนประกอบ เช่น เครื่องดื่มที่ทำจากนมแกะรสชาติหวานมัน คุ๊กกี้ นมแกะ ไอศกรีมนมแกะ โซนขายของที่ระลึก เช่น เสื้อ โปสการ์ด แมคเนต รูปแกะ เป็นต้น ฟาร์มแกะ เปิดบริการวันจันทร์-วันศุกร์ เวลา ๐๘.๓๐-๑๙.๐๐ น. และวันเสาร์-วันอาทิตย์ เวลา ๐๘.๐๐-๑๙.๐๐ น. สอบถามข้อมูล โทร. ๐๘ ๓๙๔๕ ๕๓๔๙ www. hugyousheepfarm.com

การเดินทาง ใช้เส้นทางสายลำปาง-กรุงเทพฯ ถึงหลัก กิโลเมตรที่ ๖๘๒ ใกล้กับวัดพระธาตุลำปางหลวง ห่างจากตัวเมืองลำปางเพียง ๑๕ กิโลเมตร

อำเภอห้างฉัตร

วัดปรยางคก ตั้งอยู่ที่บ้านปรยางคก เป็นวัดที่มีความ เป็นมาเก่าแก่มากแห่งหนึ่งในจังหวัดลำปาง เต็มไป ด้วยคุณค่าแห่งศิลปกรรมที่ควรค่าแก่การเก็บรักษา และเปิดโอกาสให้คนรุ่นหลังได้เข้าไปเรียนรู้ มีสิ่งที่ บ่าสนใจ ดังนี้

-วิหารจามเทวี สร้างขึ้นในสมัยพระนางจามเทวี เมื่อ พ.ศ. ๑๒๕๓ เป็นวิหารไม้ที่สวยงามแบบฉบับของ ลักษณะสถาปัตยกรรมสกุลช่างลำปาง มีลักษณะ เป็นหลังคาสามชั้น เดิมเป็นแป้นไม้เกล็ดแต่ได้ผ กร่อนไป จึงได้เปลี่ยนมามุง ด้วยดินขอเกล็ด ไม่มี ฝ้าเพดาน โครงสร้างของวิหารทั้งขื่อคา เสา เขียน ลายทองซึ่งต่างจากวิหาร ทั่วๆ ไปซึ่งเป็นภาพเขียน ลายน้ำแต้ม ภายในมีข้มมณฑปพระประธาน ซึ่งทาง ภาคเหนือเรียกว่า "โขงพระประธาน" ประกอบด้วย ซุ้มขนาดเล็ก ฐานซุ้มมณฑปเป็นฐานก่ออิฐทำลายปูน ้ปั้น ย่อมุมไม้สิบสองอย่างประณีตสวยงาม และในซุ้ม ประดิษฐานพระประธานปางสมาธิเพชร ผนังด้านซ้าย มือของมณฑปก่อสร้างเป็นซ้มลายปุนปั้น ภายในซ้ม ยังประดิษฐานรูปปั้น พระพุทธรูปปางประทานพร อยู่ภายใน ส่วนธรรมาสน์ฐานก่อสร้างเป็นด้วยอิฐ ฉาบปูนทำลวดลาย ปูนปั้น ติดกระเบื้องเคลือบดิน เผาสีต่างๆ ตกแต่งแบบชาวล้านนา ซึ่งปัจจบันหลด ร่อนไปเกือบหมดแล้ว ตัวธรรมาสน์ทำด้วยไม้ลงรัก ปิดทองลวดลายเป็นรูปดอกไม้

-ภาพเขียนบนผนังด้านหลังพระประธาน เป็นภาพ ต้นศรีมหาโพธิ์สามต้น มีเทวดาถือฉัตรและช่อดอกไม้ ประดับทั้งสองข้างของพระประธาน และลายเขียน ตามผนังเสา ขื่อ คานของวิหารทั้งหมด

-ภาพลายดอกไม้หรือลายหม้อดอกหรือภาพแจกัน ดอกไม้ ตามคติพุทธเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ปูรณฆฎะ หรือปูรณกลศ หมายถึงหม้อน้ำที่มีน้ำเต็มเปี่ยม ส่วน ไม้เลื้อยนั้นหมายถึง ความงอกงามของชีวิตและการ สร้างสรรค์ซึ่งแต่ละภาพเขียนลวดลายดอก ใบ กิ่ง ก้านเป็นลวดลายต่างกันออกไป และถือว่าเก่าแก่ ที่สุดในภาคเหนือ

-ฝาผนังวิหาร ด้านขวามือจะมีรอยดาบที่เกิดจาก รอยดาบของการรบระหว่างหนานทิพย์ช้างกับท้าว มหายศ

วัดปงยางคก

การเดินทาง ใช้ทางหลวงหมายเลข ๑๐๓๔ (ห้างฉัตร-เกาะคา) ประมาณ ๕ กิโลเมตร มีทางแยกซ้ายไป ประมาณ ๑๐๐ เมตร

ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทยและสวนป่าทุ่งเกวียน อยู่ใน ความดูแลขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (ออป.) ใน พ.ศ. ๒๕๑๒ เคยเป็นศูนย์ฝึกลูกช้างซึ่งเป็นแห่ง แรกและแห่งเดียวในโลก เพื่อสร้างสรรค์ให้เป็น สถานที่เลี้ยงและฝึกลูกช้างให้เชื่อฟังคำสั่งและมี ความชำนาญในการทำไม้ ในขณะที่แม่ช้างไปทำงาน ในป่า หลังจากนั้นได้มีการประกาศนโยบายปิดป่า ศูนย์ฝึกลูกช้างจึงถูกปรับมาเป็นสถานที่ดูแลช้างแก่ และเจ็บป่วย รวมทั้งเป็นสถานที่ตั้งของโรงพยาบาล ช้าง ต่อมาในเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๓๕ ออป. ได้ ก่อตั้งศูนย์อนุรักษ์ช้างไทยขึ้นมา และสามารถคว้า

รางวัล อุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Tourism Awards) ประเภทรางวัลดีเด่นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ พ.ศ. ๒๕๔๑ มีกิจกรรมที่น่าสนใจ ดังนี้

- ชมการแสดงความน่ารักแสนรู้ของช้างไทย มี ๓ รอบ เวลา ๑๐.๐๐ น. ๑๑.๐๐ น. และ ๑๓.๓๐ น. และสำหรับวันธรรมดา มีการอาบน้ำช้างก่อนเวลา แสดง คือ เวลา ๐๙.๔๕ น. วันเสาร์-อาทิตย์ และวัน หยุดนักขัตฤกษ์ เวลา ๑๓.๑๕ น. ค่าเข้าชม ชาวไทย ผู้ใหญ่ ๑๐๐ บาท เด็ก ๕๐ บาท ชาวต่างชาติ ผู้ใหญ่ ๑๗๐ บาท เด็ก ๑๑๐ บาท

- ขี่ช้างชมธรรมชาติ ขี่ช้างท่องไพร หรือที่เรียก ว่าช้างแท็กชี่นั้นมีทุกวัน เวลา ๐๘.๐๐-๑๕.๓๐ น. นักท่องเที่ยวสามารถเลือกใช้บริการได้หลายเส้นทาง สอบถามข้อมูล โทร. ๐ ๕๔๘๒ ๙๓๒๙, ๐ ๕๔๘๒ ๙๓๓๓

- โครงการโรงเรียนฝึกควาญช้าง เพื่อฝึกควาญ หรือผู้ประสงค์จะเป็นควาญให้สามารถดูแลซ้าง ได้ อย่างถูกต้อง นับว่าเป็นที่สนใจของชาวต่างชาติมาก
- โฮมสเตย์ใกล้ชิดกับช้าง นักท่องเที่ยวจะได้ สัมผัสบรรยากาศธรรมชาติ เรียนรู้วิถีชีวิตระหว่าง ช้างกับคนเลี้ยงช้างอย่างใกล้ชิด มีการจัดแพ็กเกจ ๓ วัน ๒ คืน ราคา ๘,๐๐๐ บาท ๒ วัน ๑ คืน ราคา ๕,๕๐๐ บาท รวมค่าอาหาร (ประกอบอาหารเองได้) มีบริการบ้านพักโฮมสเตย์ทั้งหมด ๓ หลัง
- ชมการใช้พลังงานภายในศูนย์ ที่เป็นพลังงาน ทดแทนในโครงการเฉลิมพระเกียรติฯ มีก๊าซชีวภาพ

จากมูลช้างใช้ในการหุงต้มและผลิตกระแสไฟฟ้าจาก เซลล์แสงภาทิตย์

- สวนสัตว์เปิด อยู่ภายในบริเวณสวนป่าทุ่งเกวียน นักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสกับสัตว์ อย่างใกล้ชิด อาทิเช่น เก้ง กวาง เนื้อทราย นกยูง

ภายในสวนป่าฯมีป่าสนเมืองหนาวและพันธุ์ไม้นานา ชนิด ทั้งไม้ดอก ไม้ใบที่มีสีสันสวยงาม อีกทั้งไม้จำพวก ตะบองเพชร ปาล์ม ตลอดจนพืชสมุนไพรต่างๆ และ จำหน่ายให้นักท่องเที่ยวที่สนใจ สอบถามข้อมูล โทร. ๐๘ ๑๘๘๕ ๓๖๙๗

การเดินทาง อยู่ห่างจากตัวเมืองลำปาง ๒๔ กิโลเมตร ริมทางหลวงหมายเลข ๑๑ (ลำปาง-ลำพูน)บริเวณ กิโลเมตรที่ ๒๘-๒๙ หากโดยสารรถประจำทาง ขึ้น

ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทยและสวนป่าทุ่งเกวียน

รถที่จะไปเชียงใหม่จากสถานีขนส่งลำปาง แล้วมา ลงที่หน้าศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย

อุทยานแห่งชาติดอยขุนตาล เป็นเทือกเขากั้น เขตแดนระหว่างอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูนและ อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง และอยู่กึ่งกลาง เส้นทางคมนาคมทางรถไฟ ระหว่างลำปาง-ลำพูน ประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติเมื่อวันที่ ๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๘ มีเนื้อที่ทั้งสิ้น ๓๘,๒๐๖.๒๕ ไร่ ดอย ขุนตาลประกอบด้วยป่าดงดิบและป่าสน มี ๔ ยอด เขา จากเชิงดอยถึงยอดสูงสุดต้องเดินเท้าประมาณ ๗ กิโลเมตร

สถานที่น่าสนใจในอุทยานฯ

อุโมงค์ชุนตาล เป็นอุโมงค์หินแกรนิตที่ควบคุมการ
ชุดเจาะโดยวิศวกรชาวเยอรมัน เริ่มดำเนินการเมื่อ
พ.ศ. ๒๔๕๐ ในสมัยรัชกาลที่ ๕ และเสร็จสิ้นเมื่อ
พ.ศ. ๒๔๖๑ เป็นการเปิดเส้นทางคมนาคมทางรถไฟ
สู่ภาคเหนือครั้งสำคัญ

อุโมงค์ นี้ขุดทะลุภูเขาบริเวณใจกลางอุทยานฯ ระหว่างจังหวัดลำปางและลำพูน เป็นอุโมงค์รถไฟ ที่ยาวที่สุดในประเทศไทย โดยมีระยะทาง ๑,๓๕๒ เมตร รถไฟใช้เวลาวิ่งผ่าน ๕ นาที ถัดจากอุโมงค์รถไฟ ไปทางที่ทำการอุทยานฯ ประมาณ ๑ กิโลเมตร มี พลับพลารัชกาลที่ ๕ เมื่อครั้งเสด็จฯ มาดอยขุนตาล

ย.๑ ตั้งอยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานฯ ราว ๑,๑๐๐ เมตร ในอดีต "ย" ย่อมาจากจุดยุทธศาสตร์ และเรียกกันต่อมาจนถึงปัจจุบัน การรถไฟแห่ง ประเทศไทยสร้างบ้านพัก ย.๑ เมื่อ พ.ศ.๒๔๖๐ เคย เป็นที่ประทับพักแรมของกรมพระกำแพงเพชรอัคร โยธิน ครั้งเสด็จมาเป็นแม่งานในการก่อสร้างอุโมงค์ ขุนตาล ปัจจุบันมีบ้านพักของการรถไฟเปิดให้บริการ ๓ หลัง ติดต่อจองได้ที่แผนกท่องเที่ยว สถานีรถไฟ หัวลำโพง ในเวลาราชการ โทร. ๐ ๒๒๒๕ ๖๙๖๔

อุโมงค์ขุนตาล

ย. ๒ ตั้งอยู่ห่างจาก ย. ๑ ประมาณ ๘๐๐ เมตร พื้นที่บริเวณนี้เป็นจุดยุทธศาสตร์ทหารไทย หลัง สงครามโลกครั้งที่ ๒ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช อดีต นายกรัฐมนตรีซื้อพื้นที่ดังกล่าวสร้างบ้านพัก ทำสวน ลิ้นจี่และมีต้นไม้เมืองหนาว เช่น ลูกแพร์ ลูกพลับ และ ทุ่งสน มีเรือนพักรับรอง ๖ หลัง ผู้สนใจติดต่อจองบ้าน พักได้ที่กรมอุทยานแห่งชาติฯ โทร. ๐ ๒๕๖๒ ๐๗๖๐, ๐ ๕๓๕๑ ๘๙๐๑, ๐ ๕๓๕๑ ๘๗๖๒, ๐๘ ๑๐๓๒ ๖๓๔๑ www.dnp.go.th

ย. ๓ อยู่ถัดจาก ย. ๒ ขึ้นไปประมาณ ๓,๖๐๐ เมตร หลังจากสร้างทางรถไฟเสร็จเรียบร้อยแล้วคณะมิชชั่น นารีอเมริกันคริสตจักร ได้มาสร้างบ้านพักในบริเวณนี้ และมาพักผ่อนทุกเดือนเมษายนของทุกปี ลักษณะ ที่พักเป็นบ้านไม้หลังใหญ่ มี ๘ หลัง พร้อมอุปกรณ์ ทำครัว เนื่องจากไม่มีร้านอาหารบริการ ต้องนำ อาหารขึ้นไปเอง ปัจจุบันบ้านพักดังกล่าวอยู่ในความ ดูแลของมหาวิทยาลัยพายัพ ติดต่อจองได้ที่ คณะ กรรมการขุนตาล วิทยาลัยภาคพายัพ โทร. ๐ ๕๓๒๔ ๑๒๕๕ ต่อ ๒๓๑-๒, ๐ ๕๓๘๕ ๑๔๓๕ ในวันและเวลา ราชการ นอกจากนี้บริเวณ ย.๓ ยังมีน้ำตกตาดเหมย ที่สามารถเดิบไปเที่ยวได้จากบ้างพัก

ย. ๔ อยู่ถัดจาก ย.๓ ขึ้นไปอีก ๑,๕๐๐ เมตร เป็น ยอดสูงที่สุดของดอยแห่งนี้ แม้ระยะจะไม่ไกลกัน นักแต่เป็นช่วงที่ชันมาก จุด ย.๔ นี้เป็นที่ส่องกล้อง ซึ่งเรียกว่า ม่อนส่องกล้อง จากยอดดอยสามารถ มองเห็นทิวทัศน์เบื้องล่างได้เป็นมุมกว้าง ส่วนมาก มักนิยมไปเฝ้าชมพระอาทิตย์ขึ้นยามเช้าซึ่งมีความ สวยงามน่างไระทับใจ

การเดินทาง

- รถไฟ เป็นทางที่สะดวกที่สุด ลงที่สถานีรถไฟขุนตาล แล้วเดินเท้าขึ้นที่ทำการอุทยานฯ ระยะทางประมาณ ๑.๓ กิโลเมตร
- รถยนต์ ใช้ทางหลวงหมายเลข ๑๑ แล้วแยกเข้าสู่ อุทยาน ที่โลเมตรที่ ๔๖-๔๗ ซึ่งเป็นถนนลาดยาง ระยะทาง ๑๐ กิโลเมตร จากนั้นเป็นถนนลูกรังอีก ๘ กิโลเมตร บางช่วงชันมากควรใช้รถสภาพดี รถบัสไม่ สามารถขึ้นได้ สอบถามข้อมูล อุทยานแห่งชาติดอย ขุนตาล โทร. ๐ ๕๓๕๑ ๘๙๐๑, ๐๘ ๑๐๓๒ ๖๓๔๑ www.dnp.go.th

เทศกาลงานประเพณี

งานดอกเสี้ยวบาน อำเภอเมืองปาน จัดขึ้นในช่วง เดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ของทุกปี ดอกเสี้ยวจะบาน เต็มผืนป่า นักท่องเที่ยวสามารถขับรถชมดอกเสี้ยว บานได้ตามเส้นทางแจ้ซ้อน-บ้านป่าเหมี่ยง ระยะ ทาง ๑๘ กิโลเมตร

งานพิธีบวงสรวงเสาหลักเมืองและสืบชะตาเมือง

จัดบริเวณหน้าศาลากลางจังหวัดในเดือนกุมภาพันธ์ นับเป็นประเพณีที่ชาวเมืองลำปางจัดต่อเนื่องทุก ปี โดยมีการประกอบพิธีทางสงฆ์ พิธีทางพราหมณ์ และการฟ้อนผีมดผีเม็ง อันเป็นพิธีบูชาผีบรรพบุรุษ เพื่อเป็นสิริมงคลแก่เมืองต่อไป

วันช้างไทย หรือ งานสะโตกช้าง จัดขึ้นทุกวันที่ 13 มีนาคมของทุกปี ณ ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย ภายใน งานแบ่งออกเป็นสองส่วน คือ การแสดงของช้าง ขันโตกช้างและการรับประทานข้าวแลงขันโตกของ ผู้ร่วมงาน

งานรำลึกสะพานรัษฎาภิเศก จัดขึ้นทุกวันที่ ๑๙-๒๖ มีนาคมของทุกปี เทศบาลนครลำปางและ ททท.สำนักงานลำปางร่วมกันจัดงานขึ้นเพื่อรำลึก ถึงสะพานที่อยู่คู่จังหวัดลำปางมายาวนาน ภายใน งานมีการจัดนิทรรศการแสดงประวัติความเป็นมา ของสะพานรัษฎาฯ การแต่งกายย้อนยุค การแสดง แสงสีเสียงย้อนรอยประวัติศาสตร์ของสะพานรัษฎาฯ และการออกบูธจำหน่ายสินค้าต่างๆของชุมชนใน จังหวัดลำปาง

งานประเพณีสักการะรดน้ำดำหัวเจ้าพ่อประตูผา

จัดขึ้นในเดือนเมษายนของทุกปี ณ ศาลเจ้าพ่อประตู ผา อำเภอแม่เมาะ จัดขึ้นเพื่อเป็นการรักษาวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น และรำลึกถึงเกียรติประวัติของพญา มือเหล็กหรือ เจ้าพ่อประตูผา ภายในงานได้จัดขบวน

งานแห่สลุงหลวงและสงกรานต์

แห่เครื่องบวงสรวง เครื่องสักการะ การแสดงกลอง สะบัดชัย และการแสดงฟันดาบ

งานรำลึกวันประวัติศาสตร์รถไฟ รถม้า ลำปาง จัด ขึ้นช่วงต้นเดือนเมษายน ที่สถานีรถไฟนครลำปาง เพื่อ ระลึกถึงรถไฟหลวงขบวนแรกที่เดินทางมายังสถานี รถไฟนครลำปาง เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๔๕๙ ใน งานมีการแสดงนิทรรศการกาดมั่ว ผู้ร่วมงานแต่งกาย แบบย้อนยุคในสมัยที่รถม้าเริ่มเข้ามาในจังหวัดลำปาง ภายในงาน มีรถม้าบริการด้วย

งานแห่สลุงหลวงและสงกรานต์ ประเพณีสงกรานต์ ของจังหวัดลำปาง จัดในวันที่ ๙-๑๔ เมษายนของทุกปี ในวันที่ ๙ - ๑๐ เมษายน จะมีการประกวดแข่งขันการ ตีกลองปู่จาชิงถ้วยพระราชทานฯ วันที่ ๑๑ เมษายน มี การประกวดเทพบุตร เทพธิดาสลุงหลวง เป็นกิจกรรม ที่จะคัดเลือกเทพบุตร-ธิดาสลุงหลวงเพื่อไปร่วม ขบวนสลุงหลวงและขบวนแห่ปีใหม่เมือง วันที่ ๑๒ เมษายน นอกจากนี้มีการจัดขบวนสลุงหลวงตกแต่ง สวยงาม (สลุง หมายถึง ขันน้ำ) ผู้ร่วมขบวนแต่งกาย แบบล้านนาโบราณแห่สลุงเงินใบใหญ่ไปรอบเมือง เพื่อรับน้ำขมิ้นส้มป่อยจากประชาชนไปสรงแด่พระ แก้วดอนเต้า พระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมือง ซึ่ง ประดิษฐานอยู่ที่วัดพระธาตุลำปางหลวงในวันที่ ๑๓ เมษายน มีการจัดขบวนแห่ปีใหม่เมืองโดยให้ธิดาสลุง หลวงนั่งบนรถแห่ไปรอบเมืองลำปาง หลังจากนั้นวัน ที่ ๑๔ เมษายน ในจังหวัดลำปางจะมีการทำบุญที่วัด ก่อเจดีย์ทราย และการรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ในบริเวณ บ้านหรือชุมชนของตัวเอง

เซรามิก

งานเทศกาลท่องเที่ยวแม่เมาะ เป็นงานส่งเสริมการ ท่องเที่ยวของ กฟผ. แม่เมาะ ในช่วงที่ดอกบัวตองบาน สวยเหลืองอร่าม มีการแสดงจากเหล่าดาราศิลปิน ชั้นนำของประเทศไทย การออกร้านของดีชุมชนใน จังหวัดลำปาง งานนี้จัดในช่วงต้นเดือนพฤศจิกายน ของทุกปี

งานประเพณีล่องสะเปาจาวเวียงละกอน จัดเดือน พฤศจิกายนบริเวณวัดพระธาตุลำปางหลวง อำเภอ เกาะคา มีการแห่บอกไฟ (ทางอีสานเรียกงานบุญ บั้งไฟ) ประกวดตีกลองมองเชิงที่ชาวบ้านเรียกว่า กลองปู่จา ช่วงค่ำมีงานแสดงแสง - เสียง และรับ ประทานอาหารแบบขันโตก

งานหลวงเวียงละกอน จัดก่อนวันลอยกระทงของ ทุกปี บริเวณวัดพระแก้วดอนเต้า และวัดพระธาตุ ลำปางหลวง เป็นงานที่แสดงออกถึงประวัติศาสตร์ และขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวลำปาง มีขบวน แห่ครัวทานตามประเพณีดั้งเดิม โดยขบวนนั้นมีการ ตกแต่งด้วยเครื่องใช้ เช่น เสื่อ ถ้วยชาม ช้อน เก้าอี้ ของใช้จำเป็น เป็นเครื่องไทยทานไปถวายวัด

งานเซรามิกแฟร์ จัดทุกวันศุกร์แรกของเดือน ชันวาคมของทุกปีในเขตอำเภอเมืองลำปาง เป็น เวลา ๑๐ วัน กิจกรรมประกอบด้วย ขบวนแห่ทาง วัฒนธรรมในวันแรกของงาน การจัดนิทรรศการ การประกวดผลิตภัณฑ์เซรามิก และการจำหน่าย ผลิตภัณฑ์เครื่องเคลือบดินเผา

งานคาวบอยแลนด์ แดนรถม้า เป็นงานที่จัดขึ้น โดยสมาคมท่องเที่ยวนครลำปางร่วมกับหน่วยงาน ต่างๆ งานดังกล่าวจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ของจังหวัดลำปางโดยใช้ธีมคาวบอย เนื่องจาก จังหวัดลำปางมีความผูกพันธ์กับม้าและรถม้ามา อย่างช้านานซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของคาวบอย จึงทำให้มี การนำจุดเด่นดังกล่าวมาจัดงานเพื่อส่งเสริมการท่อง เที่ยว ภายในงานพบกับการแสดงคาวบอย โดยงาน จะจัดทุกต้นเดือนธันวาคมของทุกปี ณ จังหวัดลำปาง

งานฤดูหนาวและงานกาชาด จัดเดือนธันวาคม มีการออกร้านจำหน่ายสินค้าราคาประหยัดของ หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจและภาคเอกชน การประกวดนางสาวลำปาง รวมถึงการละเล่นและ มหรสพที่น่าสนใจหลายประเภท

สินค้าพื้นเมือง

ผ้าทอมือ ในบางหมู่บ้านที่ยังมีการทอผ้าด้วยกี่ พื้นเมือง โดยใช้ฝ้ายที่ปลูกขึ้นเองแล้วนำมาย้อมสี ธรรมชาติ พื้นที่ปลูกฝ้ายพันธุ์ดีอยู่ที่อำเภอแจ้ห่ม บ้า นทุ่งกว๋าว อำเภอเมืองปาน ซึ่งในพื้นที่ดังกล่าวนิยม ทอเป็นผ้าลายยก ส่วนที่บ้านหลวง อำเภอแม่ทะ นิยมทอเป็นลายเชิง นอกจากนี้ยังมีที่ร้านบ้านฝ้าย ถนนพหลโยธิน อำเภอเมืองลำปาง ซึ่งมีโรงทอผ้าและ จำหบ่ายผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายทอมือประณีต

ไม้แกะสลัก มีที่หมู่บ้านแกะสลัก บ้านหลุก ตำบล นาครัว ห่างจากอำเภอแม่ทะประมาณ ๒ กิโลเมตร ส่วนใหญ่ใช้ไม้ฉำฉา จามจุรี แกะสลักเป็นรูปสัตว์ต่าง ๆ เช่น ช้าง ม้า สิงโต กวาง และทำเป็นเครื่องใช้ขนาด เล็ก และขนาดใหญ่ เป็นอุตสาหกรรมครัวเรือนที่ได้ รับการถ่ายทอดสืบต่อกันมา เซรามิก เนื่องจากลำปางเป็นแหล่งดินขาวคุณภาพ ดีและมีมากที่สุดในประเทศไทยเมื่อนำไปเผาไฟ จะได้ดินขาวที่มีคุณภาพทนทานมากจึงมีโรงงาน อุตสาหกรรมผลิตเครื่องเคลือบดินเผาจำนวนมาก อยู่สองฝั่งถนนเส้นทางเข้าตัวเมือง ผู้สนใจสามารถ เข้าชมกรรมวิธีการผลิตและเลือกซื้อสินค้าได้ที่โรงงาน

กระดาษสา เป็นอุตสาหกรรมพื้นบ้านที่มีชื่อเสียงของ บ้านน้ำโท้ง จนมีชื่อเรียกว่ากระดาษน้ำโท้ง และยังมี การผลิตที่บ้านบ่อแฮ้ว อำเภอห้างฉัตร กระดาษสานี้ ทำมาจากกระดาษปอสาชึ่งเป็นไม้เนื้ออ่อน เนื้อเยื่อ เหนียว สามารถประดิษฐ์เป็นของใช้และของที่ระลึก สวยงามหลายรูปแบบ เช่น ร่ม โคมไฟ ไส้เทียน ดอกไม้ แห้ง กรอบรูป กระเป๋า และของชำร่วยอื่น ๆ

รถม้าย่อขนาด เป็นของฝากที่ผู้รับจะต้องประทับ ใจในงานศิลป์ที่ถูกประดิษฐ์ขึ้นมาจากความประณีต ละเอียดอ่อนของผู้ที่มีความผูกพันและเข้าใจองค์ ประกอบทุกส่วนของรถม้า เพราะสร้างให้ขยับเขยื้อน ได้ มีการตกแต่งรถม้าและเครื่องแต่งกายของสารถีได้ สวยงามเหมือนรถม้าจริง

ของที่ระลึกมีจำหน่ายมากบริเวณห้าแยกหอนาหิกา หน้าโรงเรียนเทศบาล ๔ ถนนรอบเวียงและกาดม่วน ใจ๋ตรงสี่แยกทางไปจังหวัดเชียงใหม่ ตามร้านต่าง ๆ มี ชามตราไก่อันเป็นสัญลักษณ์ของเมืองลำปาง รถม้าย่อ ขนาด เครื่องปั้นดินเผา เครื่องเซรามิกหลากหลายรูป แบบ ส่วนร้านขายเสื้อผ้าพื้นเมืองส่วนใหญ่อยู่บนถนน ทิพย์ช้างและถนนบุญวาทย์ ของกิน เช่น แหนมเขลาง ค์ ถนนทิพย์ช้าง แหนมสมศรี ถนนป่าไม้ แคบหมู น้ำ พริกหนุ่ม ไส้อั่ว หมูยอ ข้าวแต๋น หาซื้อได้ที่ตลาดเช้า รัษฎาหรือตลาดอัศวินชึ่งเป็นตลาดตอนเย็น บนถนน ท่าคราวน้อย

ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก

เซรามิก

อำเภอเมืองลำปาง

กลุ่มเครื่องปั้นดินเผาบ้านม่อนเขาแก้ว ๒๕๑ ซอย ๓ บ้านม่อนเขาแก้ว ตำบลพิชัย โทร. ๐ ๕๔๓๓ ๔๕๔๗ ชวาลทิพย์ แฮนด์ดี้คราฟท์ จำกัด ๘๒ ถนน พหลโยธิน โทร. ๐ ๕๔๒๑ ๗๔๓๒ โทรสาร ๐ ๕๔๒๒

ธนบดีอาร์ตเซรามิค ๒๔ ถนนวัดจองคำ ตำบล พระบาท โทร. ๐ ๕๔๒๒ ๑๑๐๓, ๐ ๕๔๓๕ ๑๐๙๙ www.dhanabadee.com

ธนบดีเดคอร์เซรามิค จำกัด ๕๔๓ หมู่ที่ ๑ ตำบล กล้วยแพะ โทร. ๐ ๕๔๘๒ ๑๕๕๘ , ๐ ๕๔๓๑ ๔๘๙๕ **มีศิลป์เซรามิค จำกัด** ๔๑๘ หมู่ที่ ๘ ตำบลปงแสน ทอง โทร. ๐ ๕๔๒๒ ๖๔๑๘

ลำปางคูนเซรามิค จำกัด ๗๔๖ หมู่ที่ 1 ถนนวิชรา วุธดำเนิน ตำบลพระบาท โทร. ๐ ๕๔๒๒ ๕๒๒๗

อินทรา เอาท์เลท ๓๘๒ ถนนวชิราวุธดำเนิน (ลำปาง-เด่นชัย) กิโลเมตรที่ ๑ ตำบลพระบาท โทร. ๐ ๕๔๓๑ ๕๕๙๑-๒ โทรสาร ๐ ๕๔๓๑ ๕๕๙๓ www.indraoutlet.com เปิดทุกวัน เวลา ๐๙.๐๐-๑๗.๓๐ น.

อำเภอห้างฉัตร

กะลาดีไซน์ ๒๔๖ หมู่ที่ ๑ บ้านสันทราย ตำบลเวียง ตาล โทร. ๐ ๕๔๓๓ ๘๓๙๘

ควอลิตี้เซรามิก จำกัด ๕๙ หมู่ที่ ๔ ตำบลปงยางคก โทร. ๐ ๕๔๓๖ ๗๗๑๘, ๐ ๕๔๓๖ ๖๓๑๘ โทรสาร ๐ ๕๔๓๖ ๖๓๑๙ www.qualityceramic.com ประติมา คอนเซปต์ จำกัด ๕๙ หมู่ที่ ๔ ตำบลปง ยางคก โทร. ๐ ๕๔๓๖ ๗๗๑๘, ๐๘ ๙๘๕๐ ๖๔๙๗ โทรสาร ๐ ๕๔๓๖ ๗๗๘๗

อำเภอเกาะคา

บี.พี.<mark>ซี. เซรามิกส์ จำกัด</mark> หมู่ที่ ๑ บ้านน้ำล้อม ตำบล เกาะคา ๕๒๑๓๐ โทร. ๐ ๕๔๓๒ ๘๓๖๒

ผ้าฝ้าย

กลุ่มทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ ๓๓๖ หมู่ที่ ๑๑ ตำบลแจ้ซ้อน อำเภอเมืองลำปาง โทร. ๐ ๕๔๒๖ ๓๐๗๖, ๐๘ ๙๘๕๒ ๘๘๙๕

แหนม กุนเชียง,หมูหยอง,หมูแผ่น

ตั้งเฮียงหลี ๕๗ ถนนประสานไมตรี ตำบลสบตุ๋ย โทร.
 ๑ ๕๔๒๑ ๗๓๖๔

ท่งเฮงกี่ ๖๓-๖๕ ถนนประสานไมตรี ตำบลสบตุ๋ย โทร. ๐ ๕๔๒๒ ๓๖๘๗

เล่าฮั่วกี่ ๖๑ ถนนประสานไมตรี ตำบลสบตุ๋ย โทร.

o ๕๔๒๑ ๗๔๘๙

เล่าฮั่วกี่จั่น ๖๗ ถนนประสานไมตรี ตำบลสบตุ๋ย โทร. ๐ ๕๔๒๒ ๓๗๗๑

ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ

กลุ่มจำนงค์ศรีเครื่องหนัง เลขที่ ๓๑ หมู่ที่ ๑ ตำบล หลวงเหนือ อำเภองาว โทร. ๐ ๕๔๓๒ ๙๓๐๕ (จำหน่ายกระเป๋าถือ กระเป๋าสตางค์ เข็มขัด) เปิดทุก วันเวลา ๐๘.๐๐-๒๑.๐๐ น.

กลุ่มร่มฉัตรหัตถกรรม ตำบลห้างฉัตร อำเภอห้างฉัตร มีสินค้าที่ชาวบ้านจากหลายหมู่บ้านผลิตจากกะลา มะพร้าวและวัสดุธรรมชาติมาวางจำหน่าย อาทิ เครื่องประดับ ของแต่งบ้าน เครื่องใช้ในครัว เป็นต้น [NS. 0 & deb a a a a a b

กาดทุ่งเกวียน ถนนลำปาง-เชียงใหม่ อำเภอห้างฉัตร โทร. ๐ ๕๔๒๓ ๐๙๗๖

กิจกรรมที่น่าสนใจ ชมเมืองบบรถบ้า

สมาคมรถม้าลำปางได้จัดเส้นทางรถม้าไว้ดังนี้

- เล้นทางรอบเมืองเล็ก ขึ้นที่ศาลากลางเก่ารถจะเลี้ยว ช้ายตรงสามแยกเข้าถนนทิพย์ช้าง สองข้างถนนจะมี ร้านค้าลักษณะเป็นตึกแถวเก่าแนวโบราณ ก่อนจะ เลี้ยวซ้ายเข้าถนนบ้านเชียงราย จะมองเห็นแม่น้ำวัง ไหลขนาบไปกับถนนทาง ด้านขวาผ่านห้าแยกหอ นาฬิกาซึ่งเป็นจุดศูนย์กลางของเมือง จุดนี้สามารถ ถ่ายภาพคู่กับรถม้าเป็นที่ระลึกได้ จากนั้นรถม้าจะ พาเข้าถนนบุญวาทย์ซึ่งเป็นย่านใจกลางธุรกิจการค้า และมาสิ้นสุดตรงจุดเดิมใช้เวลาประมาณ ๒๐ นาที ราคา ๒๐๐ บาท
- เส้นทางรอบเมืองใหญ่ ขึ้นที่ศาลากลางเก่าเป็น เส้นทางเดียวกับเส้นทางรถม้ารอบเมืองเล็กไปจนถึง สามแยกถนนทิพย์ช้าง ถนนบ้านเชียงราย แต่ไม่ เลี้ยวซ้ายไปหอนาหิกา แต่จะตรงไปตามถนนวังขวา เลียบแม่น้ำวัง ผ่านบ้านไม้เก่าชื่อบ้านบะเก่าทางด้าน ซ้ายมือ ผ่านสวนสาธารณะเขลางค์นคร เลี้ยวซ้ายข้าง สวนมาผ่านย่านตลาดอัศวิน ซึ่งเป็นแหล่งบันเทิงยาม ค่ำคืนที่คึกคักบนถนนท่าคราวน้อย ผ่านห้าแยกหอ นาหิกาเข้าถนนบุญวาทย์สิ้นสุดทางที่จุดเดิม ใช้เวลา ประมาณ ๓๐-๔๐ นาที ราคา ๓๐๐ บาท
- หรือเช่าเป็นชั่วโมง นักท่องเที่ยวสามารถเลือกเส้น ทางชมเมืองได้ตามความต้องการ เช่น ข้ามแม่น้ำวัง บนสะพานรัษฎาภิเศก ชมบ้านเสานัก ชมวัดต่าง ๆ

ชมเมืองบนรถม้า

และนมัสการหลวงพ่อเกษม เขมโก ราคา ๔๐๐ บาท อีกเส้นทางหนึ่งคือชมย่านตลาดจีนบนถนนตลาด เก่า ซึ่งเป็นถนนเศรษฐกิจในอดีตที่ยังคงสภาพอาคาร ตึกแถวแบบโบราณไว้ทั้งสองฟาก บ้านเก่าหลายหลัง มีลวดลายไม้ฉลุที่งดงาม ชมสถานีรถไฟที่เป็นอาคาร แบบโบราณ แวะถ่ายภาพที่ห้าแยกหอนาฬิกาและ อาจแวะซื้อผลิตภัณฑ์เซรามิกหน้าโรงเรียนเทศบาล ๔ ใกล้หอบาฬิกา ซึ่งมีให้เลือกหลายร้าน

คิวจอดรถม้า

- หน้าศาลากลางหลังเก่าบริการระหว่างเวลา ๖.๐๐๑๖.๐๐ น.

- หน้าโรงแรมทิพย์ช้างลำปาง โรงแรมเวียงลคอรและ โรงแรมลำปางเวียงทองบริการระหว่างเวลา ๖.๐๐ – ๒๓.๐๐ น.

- นอกจากนี้ยังมีคิวเล็กๆ อยู่หน้าโรงแรมบางโรงแรม และตามสถานที่ท่องเที่ยวในลำปาง เช่น วัดพระธาตุ ลำปางหลวง

หากสนใจแหล่งทำรถม้า มีหลายหมู่บ้านซึ่งเป็นแหล่ง รวมรถม้าและคนขับรถม้า เช่น บ้านวังหม้อ บ้านท่า คราวน้อย บ้านศรีบุญเรือง บ้านนาก่วมเหนือ และ บ้านนาก่วมใต้

ตัวอย่างรายการนำเที่ยว

แบบ ๑ วัน

o๘.๐๐ น. - ชมวัดพระธาตุลำปางหลวง อำเภอ เกาะคา

o๙.๓๐ น. - ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย อำเภอห้างฉัตร

๑๒.๐๐ น. - รับประทานอาหารกลางวัน ๑๓.๐๐ น. - เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์เซรามิกธนบดี อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

๑๕.๐๐ น. - เยี่ยมชม วัดศรีรองเมือง,วัดปงสนุก
เหนือ,วัดพระแก้วดอนเต้า,สถาน
ปฏิบัติธรรมหลวงพ่อเกษม เขมโก

ตามลำดับ

๑๗.๐๐ น. - รับประทานอาหารเย็น

๑๗.๐๐ น - หากเป็นวันศุกร์ เยี่ยมชมถนน คนเดินสายวัฒนธรรม

> - หากเป็นวันเสาร์-อาทิตย์ เยี่ยมชม ถนนคนเดินกาดกองต้า

๒๐.๐๐ น. - กลับที่พัก พักผ่อนตามอัธยาศัย

แบบ ๒ วัน ๑ คืน

วันที่ ๑

๐๘.๐๐ น. - ชมวัดพระแก้วดอนเต้า

๐๙.๐๐ น. - ชมวัดเจดีย์ซาวหลัง

๑๐.๐๐ น. - เดินทางไปอุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน

๑๑.๐๐ น. - รับประทานอาหารกลางวันที่

เซรามิก

อุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน

๑๒.๐๐ น. - เยี่ยมชมน้ำตกแจ้ซ้อน อาบน้ำแร่ลวกไข่น้ำพูร้อน

๑๕.๐๐ น. - เยี่ยมชม Harvest moon cafe' ไร่สตรอเบอร์รี่และคาเฟน่ารักๆ

๑๗.๐๐ น. - หากเป็นวันศุกร์ เยี่ยมชมถนนคนเดิน สายวัฒนธรรม

> - หากเป็นวันเสาร์-อาทิตย์ เยี่ยมชม ถนนคนเดินกาดกองต้า

- หากไม่ใช่ทั้งสามวัน สามารถ เยี่ยมชมวัดเชียงรายได้

๑๙.๐๐ น. - รับประทานอาหารเย็นและพักผ่อน ตามอัธยาศัย

วันที่ ๒

o๗.๓๐ น - ชมวัดพระธาตุลำปางหลวง อำเภอ เกาะคา

od.oo น. - ชมวัดพระธาตุดอยพระฌาน อำเภอ แม่ทะ

๑๑.๐๐ น. - ชมวัดพระธาตุสันดอน (สะพานบุญ ไม้ไผ่) อำเภอแม่ทะ

๑๒.๐๐ น. - รับประทานอาหารกลางวัน

๑๓.๐๐ น. - ชมการแกะสลักไม้ บ้านหลุก อำเภอ แม่ทะ

๑๖.๐๐ น. - เดินทางกลับ

ข้อแนะนำในการท่องเที่ยว

- ศึกษาและสอบถามรายละเอียดข้อมูลเกี่ยว กับสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละประเภทก่อนการเดินทาง หรือติดต่อวิทยากร หรือผู้นำทาง ตามความเหมาะ สมของสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่ง

- การท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ควรศึกษาฤดูกาลและช่วงเวลาที่เหมาะสมในการเดิน ทางและเพื่อจัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับการท่องเที่ยว

ถนนคนเดินกาดกองต้า

ได้ถูกต้อง

- ร่วมกันรักษาทรัพยากรทางการท่องเที่ยว เพื่อ ให้เป็นการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนสืบต่อคนรุ่นต่อไป

- ไม่ประพฤติปฏิบัติขัดต่อวิถีชีวิตและประเพณี นิยมของคนในท้องถิ่น

- การแต่งกายที่เหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยว แต่ละสถานที่ เช่น ศาสนสถานต่าง ๆ ควรแต่งกาย สุภาพ

- ในการเดินทางไม่ควรประมาท และต้องคำนึง ถึงความปลอดภัย

- ปฏิบัติตามระเบียบ ข้อกำหนด และคำแนะนำ ของเจ้าหน้าที่ ในสถานที่ท่องเที่ยวอย่างเคร่งครัด

สัญลักษณ์ Legend

🔲 โรงแรม Hotel

- 1 โรงแรมเอ็มอาร์ พาเลซ MR Palace Hotel
- 2 โรงแรมสากลุ Sakol Hotel
- 3 โรงแรมคิมซิตี้ Kimcity Hotel
- 4 โรงแรมทิพย์ช้าง Thipchang Hotel
- 5 โรงแรมลำปางเวียงทอง Lampang Wiangthong Hotel
- 6 โรงแรมเวียงลคอร Wienglakor Hotel
- 7 สมนึก แมนชั่น Somnuek Mansion
- 8 โรงแรม 9 มิถุนา 9 Mituna Hotel
- 9 โรงแรมเขลางค์นคร Khelang Nakhon Hotel
- 10 โรงแรมร่มศรีทอง Romsithong Hotel
- 11 ริเวอร์ไซด์ เกสต์เฮาส์ Riverside Guesthouse

🛕 วัด Temple (Wat)

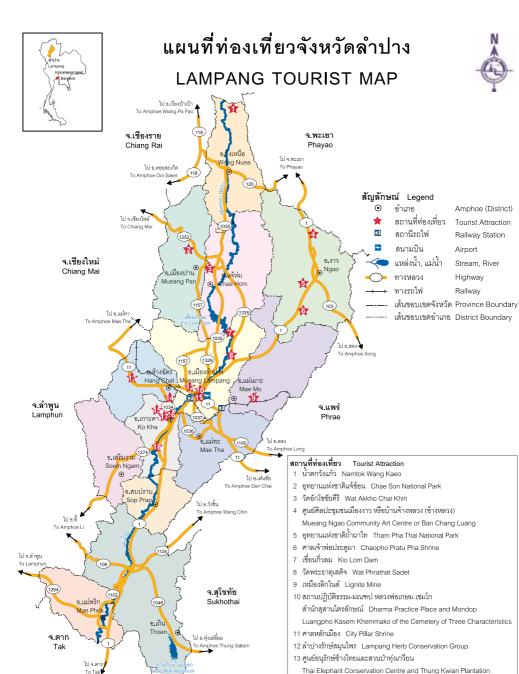
- 1 วัดพระเจ้าทันใจ Wat Phra Chao Than Jai
- 2 วัดเจดีย์ชาวหลัง Wat Chedi Sao Lang
- 3 วัดศรีรองเมือง Wat Si Rong Mueang
- 4 วัดพระแก้วดอนเต้าสุชาดาราม Wat Phra Kaeo Don Tao Suchadaram
- 5 วัดศรีซุม Wat Si Chum
- 6 วัดไชยมงคล Wat Chai Mongkhon
- 7 วัดมอนพาแช่ Wat Mon Phaya Chae

🖶 โรงพยาบาล Hospital

- 1 โรงพยาบาลเขลางค์นคร-ราม Khelangnakhon-Ram Hospital
- 2 โรงพยาบาลจังหวัดลำปาง (โรงพยาบาลศูนย์ภาคเหนือ) Lampang Hospital
- 3 โรงพยาบาลค่ายสุรศักดิ์มนตรี Surasakmontri Hospital

🛊 สถานที่ทองเที่ยว Tourist Attraction

- 1 ลำปางรักษ์สมุนไพร Lampang Herb Conservation Group
- 2 ส่วนสาธารณะหนองกระทิง Nong Krathing Public Park
- 3 สวนเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดลำปาง
- Suan Chaloem Prakiat Lampang 4 ศาลหลักเมือง City Pillar Shrine
- 5 พิพิธภัณฑสถานลานนาจังหวัดลำปาง Lampang Lanna Museum
- 6 สถานปฏิบัติธรรม-มณฑป หลวงพอเกษม เขมโก สำนักสุสานโตรสักษณ์ Dharma Practice Place and Mondop Luangpho Kasem Khemmako of the Cemetery of Three Characteristics

0 กิโลเมตร

Kilometers

14 วัดปุ่งยางคก Wat Pong Yang Khok 15 บ่อน้ำแร่บ่อน้ำร้อน Bo Nam Rae Bo Nam Ron 16 วัดพระธาตลำปางหลวง Wat Phrathat Lampang Luang

17 วัดเสลารัตนปัพพตาราม หรือวัดไหล่หินแก้วข้างยืน

18 วัดพระธาตจอมปิง Wat Phrathat Chom Ping

Wat Sela Rattana Papphataram or Wat Lai Hin Kaeo Chang Yuen

หมายเลขโทรศัพท์สำคัญ

ตำรวจท่องเที่ยว ตำรวจทางหลวง ท่าอากาศยานลำปาง เทศบาลนครลำปาง ประชาสัมพันธ์จังหวัดลำปาง โรงพยาบาลเขลางค์นคร-ราม โรงพยาบาลค่ายสุรศักดิ์มนตรี โรงพยาบาลศูนย์ลำปาง สถานีตำรวจภูธร สมาคมท่องเที่ยวนครลำปาง

โทร. ๑๑๕๕

โทร. ๑๑๙๓

ୗ୳ଽ. ୦ ଝୁଟ୍ଡାର ହୁଝ୍ୟ ଓ ଓ ହୁଣ୍ଡ ନ୍ୟାଣ୍ଟ

โทร. ๐ ๕๔๒๓ ๗๒๓๗

โทร. ୦ ଝଣ୍ଡେଚ ଝ୦<mark>ଚ</mark>ର, ୦ ଝଣ୍ଡେଚ ଝଠ୍ନାଟା

โทร. ୦ ଝଝାଡାଡ ๕๑୦୦-๓, ๐ ଝଝଳଝ ๒๕๗๒

โทร. ๐ ๕๔๒๒ ๑๘๗๔

โทร. 0 අදුම්ම ස්වම්අ-සම් 0 අදුම්ම ස්වම්ස

โทร. ๐ ๕๔๒๑ ๗๐๑๗

[NS. 0 & C ma යය o k, 0 & C b a a a m

ศูนยบริการข่าวสารท่องเที่ยว ททท.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานใหญ่

๑๖๐๐ ถนนเพชรบุรี แขวงมักกะสัน เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐ โทร. ๑๖๗๒ โทรสาร ๐ ๒๒๕๓ ๗๔๔๐ www.tourismthailand.org อีเมล info@tat.or.th เปิดบริการทุกวัน เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๖.๓๐ น.

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

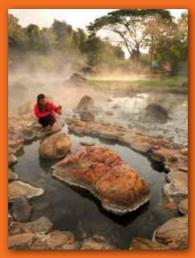
ศูนย์บริการข่าวสารท่องเที่ยว ททท. ชั้น ๑ ๔ ถนนราชดำเนินนอก เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐ โทร. ๐ ๒๒๘๓ ๑๕๕๖ เปิดบริการทุกวัน เวลา ๐๘.๓๐-๑๖.๓๐ น.

ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ อาคารผู้โดยสารฝั่งขาเข้าในประเทศ ชั้น ๒ ประตู ๓ โทร. ๐ ๒๑๓๔ ๐๐๔๐ เปิดบริการ ๒๔ ชั่วโมง

ททท. สำนักงานลำปาง

๓๕๘/๓-๔ ถนนบ้านเชียงราย ตำบลสบตุ๋ย อำเภอเมืองๆ จังหวัดลำปาง ๕๒๐๐๐ โทร. ๐ ๕๔๒๒ ๒๒๑๔-๑๕ โทรสาร ๐ ๕๔๒๒ ๒๒๑๖ อีเมล : tatlampang@tat.or.th พื้นที่ความรับผิดชอบ : ลำปาง ลำพูน

> ปรับปรุงข้อมูล ชันวาคม ๒๕๖๑

เมื่องเก็ดตัวง เมล็ต้อง เ

ของท่าวสาหาองเที่ยว (โทร. ๐ ๒๒๕๐ ๕๕๐๐ ต่อ ๒๑๕๐ - ๖)
ออกแบบและจัดพิมพ์ : กองข่าวสารท่องเที่ยว ฝ่ายบริการการตลาด
ข้อมูลรายละเอียดที่ระบุในเอกสารนี้อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้
ลิขสิทธิ์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
อันวาคม ๒๕๖๑
ห้ามลำหน่าย

